

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZYETERLİKLERİ İLE YARATICI DRAMAYA İLİŞKİN TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Selvin GÜL KARA

Danışman
Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR

RİZE
2024

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalında, Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR danışmanlığında, Selvin GÜL KARA tarafından hazırlanan *Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* adlı bu tez çalışması, 27/05/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliğiyle/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri		**Ünvanı, Adı SOYADI**	**İmza**
Başkan	:	Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR	
Üye	:	Doç. Dr. Seher YARAR KAPTAN	
Üye	:	Dr. Öğr. Üyesi Caner ÖZDEMİR	

ETİK BEYAN

Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programından mezun olmak üzere teslim ettiğim "Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı tezim, bilim ve araştırma etiği prensiplerine riayet edilerek tarafımdan yazılmıştır.

Tez çalışmamda, başka kaynaklardan aktarılan bütün bilgi ve alıntılar, Enstitünüz Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak açıkça gösterilmiştir. Kaynağı gösterilenler dışında kalan bütün bilgiler uygun araştırma yöntemi kullanılarak tarafımdan edinilmiş ve esere bu şekilde yansıtılmıştır. Şahsıma ait olmayan hiçbir bilgi, kasıt veya kusurlar, şahsıma aitmiş gibi gösterilmemiştir. İnternet kaynakları dâhil, sahibine/kaynağına atıf yapılmaksızın hiçbir bilgi kullanılmamıştır. Aksinin ortaya çıkması halinde doğacak bütün hukuki, idari, akademik ve etik sorumluluk tarafıma ait olacaktır. Eserin tesliminden sonra herhangi bir zamanda, bilim etiğine aykırılık tespit edilmesi ve / veya eserimle ilgili intihal veya intihal şeklinde anlaşılacak bir durumun ortaya çıkması halinde; Üniversiteniz ve eğitim kadronuzun hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacağını hür irademle kabul, beyan ve taahhüt ederim.
27/05/2024

Selvin GÜL KARA

ÖN SÖZ

"Çocuk oynayarak öğrenir, ciddiyet karşısında şaşırır." der, Goethe. Mevlâna ise "Oyun, görünüşte akla uymaz ama çocuk oyunla akıllanır." der. Dili, dini, ırkı ne olursa olsun evrendeki tüm çocukların ortak paydasıdır oyun.

Oyun eğlendirirken öğretir, öğretirken eğlendirir. Çocuk, sosyal yaşam becerilerini de bedensel gelişimini de oyunla kazanır. Henüz okul çağına bile gelmeden toplumsal rollerini oyunla üstlenmeye başlar. İçeriği, konusu, materyali ne olursa olsun oyun hep öğretir. Oyun çocuğun bir ihtiyacıdır. Bu ihtiyaç yeterli şekilde karşılanmazsa bireyin sosyal, duygusal, bilişsel gelişiminde birtakım olumsuzluklar gelişebilir. Yaratıcı drama da tıpkı oyun gibi öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmek ve yaratıcılıklarını güçlendirmek için kullanılan etkili yöntemlerden biridir. Öğretmenlerin mesleki tecrübeleri, cinsiyetleri güncellenen ve gelişen eğitim sistemine, öğrenciyi merkeze alan yeni öğretim yöntem ve tekniklerine karşı bakış açılarını etkileyebilir. Yapmış olduğum araştırma, yaşamış olduğum bölgedeki sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine karşı tutumlarını ve yöntemi uygulamaya yönelik öz yeterliklerini bazı değişkenlere göre inceleyerek yöntemin kullanılabilirliği hakkında bilgi sunmayı hedeflemektedir. Umarım bu araştırma yaratıcı drama yönteminin sınıf öğretmenleri tarafından daha etkili bir şekilde kullanılmasına katkı sunacaktır.

Lisansüstü eğitim sürecimde beni destekleyen, yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR'a, büyük bir sabırla günün her saati aklıma takılan her şeyi sorabildiğim ve anında dönüt alabildiğim, bana çok yardımcı olan doktora öğrencisi Şadiye ÇAKICI'ya çok teşekkür ediyorum. Çalışmanın uygulama sürecine katılımlarını sunan meslektaşlarıma, desteklerini sözel olarak ifade eden herkese teşekkürü bir borç bilirim. Bu çalışmamı aklın ve bilimin ışığını kendine yol edinmesi adına oğlum Deniz Boran Kara'ya, kızım Dila Diren Kara'ya ve en çok da kendine geç kalan bana ithaf ediyorum.

Selvin GÜL KARA
2024/RİZE

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY I
ETİK BEYAN II
ÖN SÖZ III
İÇİNDEKİLER IV
ÖZET VI
ABSTRACT VII
KISALTMALAR VIII
ŞEKİLLER LİSTESİ X
GİRİŞ 1
1. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 8
1.1. Kuramsal Açıklamalar 8
1.1.1. İlköğretim Eğitimi ve Önemi 8
1.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimdeki Rolü 9
1.1.3. Drama ve Yaratıcı Drama 10
1.1.4. Drama Çeşitleri 10
1.1.5. Drama Aşamaları 11
1.1.5.1. Hazırlık-Isınma Çalışmaları 11
1.1.5.2. Canlandırma 12
1.1.5.3. Değerlendirme-Tartışma 12
1.1.6. Eğitimde Yaratıcı Drama 13
1.1.6.1. Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan Bazı Teknikler 14
1.1.7. Tutum 17
1.1.8. Öz Yeterlik 18
1.2. İlgili Araştırmalar 19
1.2.1. Literatür Araştırması 19
1.2.2. Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi 26
2. YÖNTEM 27
2.1. Araştırma Modeli ve Deseni 27
2.2. Araştırma Grubu 27
2.3. Veri Toplama Araçları 29

2.4.1. Kişisel Bilgiler Formu 29
2.4.2. Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği 29
2.4.3. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği 30
2.5. Verilerin Toplanması 31
2.6. Verilerin Analizi 32
3. BULGULAR 33
3.1. Ana Probleme Ait Bulgular 33
3.2. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular 34
3.3. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar 38
3.4. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular 38
3.5. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular 39
3.6. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular 41
4. SONUÇ VE ÖNERİLER 44
4.1. Sonuçlar 44
4.1.1. Araştırmanın Alt Problemine Ait Sonuçlar 44
4.1.2. Birinci Alt Probleme Ait Sonuçlar 44
4.1.3. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 47
4.1.4. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 47
4.1.5. Dördüncü ve Beşinci Alt Probleme Ait Sonuçlar 48
4.2. Öneriler 51
4.2.1. Öğretmenlere Yönelik Öneriler 52
4.2.2. Millî Eğitim Bakanlığı' na Yönelik Öneriler 52
4.2.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler 53
KAYNAKÇA 54
EKLER 64
ETİK KURUL KARARI 75

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Temel Eğitim
Tez Türü : Yüksek Lisans Tezi
Danışman : Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR
Hazırlayan : Selvin GÜL KARA
Yıl : 2024
Sayfa Sayısı : 75

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZYETERLİKLERİ İLE YARATICI DRAMAYA İLİŞKİN TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenip öz yeterlikleri ve tutumları arasında bir ilişkinin olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup araştırmanın örneklemi uygun örneklem yoluyla tespit edilmiştir. Bu araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Artvin Merkez ilçe ve diğer ilçelerdeki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda görev yapan 54'ü kadın, 51'i erkek olmak üzere 105 gönüllü sınıf öğretmeninin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, "Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği" uygulanmıştır. Veri toplama araçları ile elde edilen veriler SPSS 29,0 istatistik paket programı kullanılarak istatiksel veri analizleri yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri ile yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu gösteren betimsel analiz sonuçları incelendiğinde; sınıf öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri yüksekken, yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının orta düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında ise istatistiksel olarak zayıf ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Yaratıcı drama, öz yeterlik, tutum, sınıf öğretmeni

Recep Tayyip Erdogan University Social Sciences Institute
Department : Basic Education Thesis
Type : Master's Thesis
Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR
Author : Selvin GÜL KARA
Year : 2024
Pages : 75

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CLASSROOM TEACHERS' SELF-EFFICIENCY TOWARDS USING THE CREATIVE DRAMA METHOD AND THEIR ATTITUDES TOWARDS CREATIVE DRAMA

In this research, classroom teachers' self-efficacy towards using the creative drama method and their attitudes towards creative drama were examined in terms of some variables and it was tried to determine whether there was a reationship between their self-efficacy and attitudes. Relational screening model was used in the research and the sample of the research was determined through appropriate sampling. This research was carried out in the spring semestre of the 2022-2023 academic year with the participation of 105 volunteer classroom teachers, 54 female and 51 male, working in primary schools affiliated with the Ministry of National Education in province and districts. Personal information form, "Attitude Scala Towards Creative Drama Lesson" and "Self –Efficacy Perception Scala for Using Creative Drama Method" were used as data collection tools in the research. After the data collection tools in the research. After the data collection processwas completed, the reliability analyzes of the scales were made and values such as frequency, percentage, standart deviation and arithmetic mean were examined in the analysis of the research. Data obtained through data collection tools were analyzed statistically using SPSS 29.0 statistical package program. When the descriptive analysis results showing the level of classroom techers' self-efficacy in using the creative drama method and their attitudes towards the creative drama method are examined; It was found that while classroom teachers' self-efficacy towards using the creative drama method was high, their attitudes towards the creative drama method were at a medium level.

Keywords: Creative drama, self-efficacy, attitude, classroom teacher

KISALTMALAR

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

RTEÜ : Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

YDDYTÖ : Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

YDYKYÖAÖ : Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği

YDA : Yaratıcı Drama Akademisi

ÇDD : Çağdaş Drama Derneği

MEBBİS : Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Demografik Özelliklere Göre Yüzde ve Frekans Dağılım Tablosu 28
Tablo 2.Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği 30
Tablo 3. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Güvenirlik Analiz Sonucu 30
Tablo 4. Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları 32
Tablo 5. Öz Yeterlik ve Tutum Arasındaki Spearman's Korelasyon Testi Analiz Sonuçları 33
Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Tutumları Betimsel Analiz Sonuçları 38
Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Uygulamaya Yönelik Betimsel Analiz Sonuçları 38
Tablo 8. Meslek Yılına Göre Tutum Kruskal-Wallis Test 39
Tablo 9. Cinsiyet Açısından Tutum Mann-Whitney U Testi 39
Tablo 10. Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumuna Göre Tutum Mann-Whitney U Test 40
Tablo 11. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna Göre Tutum Mann-Whitney U Testi 40
Tablo 12. Yaratıcı Drama Eğitiminin Alındığı Yere Göre Tutum Mann-Whitney U Testi 40
Tablo 13. Meslek Yılına Göre Öz yeterlik Kruskal-Wallis Test 41
Tablo 14. Cinsiyet Açısından Öz Yeterlik Mann-Whitney U Testi 41
Tablo 15. Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumuna Göre Öz yeterlik Mann-Whitney U Testi 42
Tablo 16. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna Göre Öz yeterlik Mann- Whitney U Testi 42
Tablo 17. Yaratıcı Drama Eğitiminin Alındığı Yere Göre Öz Yeterlik ve Tutum Mann Whitney U Testi 43

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Dramada Kullanılan Teknikler 15
Şekil 2. Yaş Grafiği 34
Şekil 3. Mezun Olunan Okul Grafiği 35
Şekil 4 . Cinsiyet Grafiği 35
Şekil 5. Mesleki Yıl Grafiği 36
Şekil 6. Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu 36
Şekil 7. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu 37
Şekil 8. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Kursunun Alındığı Yerler 37

GİRİŞ

Yunancada yapmak, etmek, uygulamak anlamında kullanılan "dran" sözcüğünden türeyen dramayı San (1996), kişilerin kendi deneyimlerinden, yaşamlarından, duygularından yola çıkarak bir durumu, somut ya da soyut bir kavramı, bir düşünceyi veya bir yaşantıyı bireysel ya da grup halinde rol oynayarak, canlandırarak kendilerini ifade etme yöntemi olarak tanımlar. Dolayısıyla önceden yazılmış bir metni olmaksızın kişilerin kendi yaratıcılıkları, özgün fikirleri, kişisel anıları ve bilgilerinin temelinde oluşturdukları aktiviteler ve doğaçlama canlandırmadır drama (San 1991). Drama, eğitim sürecinde kullanılmaya başlandığında kuramsal temelleri oluşturulmaya başlanmıştır (Aral ve diğ., 2003). Yaratıcı drama terimi Winifred Ward'ın (1930) dramaya doğaçlamayı katmasıyla ortaya çıkmıştır (Sağlam, 1997).

Eğitimde yaratıcı dramayı sınıfta ilk kullanan Harriet- Finloy olarak bilinmektedir. Bu ilk drama dersi "makebeliveplay" (öyleymiş gibi yapma) etkinliğidir (Tuluk, 2004). Üstündağ'a (1994) göre yaratıcı drama, eğitim sürecinde yaşamın bir parçası olan oyunlarla geliştirilen aktivitelerdir. Öğretim yöntemlerinden olan yaratıcı drama aynı zamanda sanat eğitiminde de kullanılan bir araç olup başlı başına bir disiplindir. Yaratıcı drama, hayatın içinde psikolojik, sosyolojik ve eğitsel alanlarda kullanılan hiç eskimeyen çağdaş öğretim yöntem tekniklerindendir (Aral vd., 2003).

Türkiye'de eğitimde yaratıcı dramayı 1980'li yıllar ve öncesi olacak şekilde iki dönemde incelenir. Türkiye'de dramanın 1980'li yıllarda "tarihi temsiller" adı altında gerçekleştirilen tiyatrolarla başladığı kabul edilebilir. Türkiye'de çağdaş anlamda yaratıcı drama İnci San ve Tamer Levent'le 1982 yılında başlar (Adıgüzel, 2008). Cumhuriyet döneminde 1926'da hazırlanan İlkokul Programı'nda dramatizasyon sözcüğüne rastlanmaktadır. 1965'te derslerin öğretiminde bir yöntem olarak kullanıldığı bilgisine ulaşmaktadır (URL-1). Yaratıcı drama etkileyici bir öğrenme yöntemidir. Eleştirel düşünmeyi ve problem çözme süreçlerindeki tüm aşamaları yerine getirdiği için drama yöntemi eğitimde yeni yaklaşımlara göre önemli bir yöntemdir (Köksal Akyol, 2003). Çocukların ilgisini çekerek soyut kavramların somutlaştırılmasını sağlar ve öğrenmelerin kalıcılığına olumlu olarak

etki eder (San 1996; Şentürk 1996; Üstündağ 1996). Dramanın içerisinde yer alan rol oynama tekniği ile çocuklar gözlemlerini, duygularını, yaşantılarını önceki bilişsel deneyimleriyle ilişkilendirerek canlandırır. Bu esnada başka kimlikleri deneyimler, başkaları gibi hissederek empatik düşünme becerilerini geliştirirler. Drama, çocuğu beden ve duyu organları ile birlikte harekete geçirerek çocuğu pasif durumdan aktif duruma geçirdiği için öğretim sürecinde önemli bir yere sahiptir (Üstündağ, 1996). Oyun çocuğun doğasında olan, hayal gücünden beslenen bir eylemdir. Çocuğun toplumsal yaşama hazırlanmasını sağlar. Çocuklar oyunu ciddiye alır, oyun oynarken bir yoğunlaşma haline girerler. Dramanın doğasında da oyunda olduğu gibi bir etkileşim vardır (Balıkçı, 2001). John Dewey'in 1921'de çocuğu merkeze alan oynayarak davranış geliştirme anlayışı kişiyi pasiflikten kurtarıp kişinin kendisini ifade etmesine olanak sağlayan bir oyun alanı doğurmuştur (Kıray, 2011). Yakın zamanlarda okul öncesi ve ilkokullarda Türkçe ve matematik derslerinde etkinlikler yaratıcı drama yöntemi ile uygulanmış ve öğrencilerin başarılarının olumlu şekilde etkilendiği gözlenmiştir (Özkan ve Tuğluk, 2018).

Yaratıcı dramanın bireye kazandırmış olduğu beceriler bir öğretmende olması gereken becerilerle eşleşmektedir. Bu beceriler öğrenciler tarafından da kazanılması beklenen, öğrencilerin sosyal hayatlarında ve eğitim öğretim süreçlerinde faydalanabilecekleri kazanımlardır. Dolayısıyla yaratıcı dramanın öğrenilmesi ve öğretilmesi hususu önemsenmesi gereken bir konudur. Eğitim öğretim sürecini, planlayan ve uygulayan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili sahip oldukları bilgi, donanım ve yönteme karşı tutumlarının öğretim sürecini de olumlu şekilde etkileyeceği düşünülmektedir (Akkale, 2021). Öğretmenlerin öz yeterlik algıları öğrencilerin de sosyal ve akademik becerilerini etkileyeceğinden dolayı öğretmenlerin öz yeterlikleri üzerinde durulmalıdır. (Akbaş ve Çelikkaleli, 2006). Öz yeterlik inancı yüksek olan kişilerin başarılı olma isteklerinin daha fazla olduğu ve daha fazla gayret gösterdikleri bilinmektedir. Öz yeterlik inancı düşük olan bireyler de başarılı olmak için gayret göstermeyip zaten başarısız olacaklarına inanırlar (Epçaçan ve Demirel, 2011).

Sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin gelişimlerinin ve öğrenmelerinin üzerindeki rolü tartışılmaz bir konudur. Yaratıcı drama yönteminin, öğrencilere kendini ifade edebilme, problem çözme, empati kurma ve yaratıcı düşünme gibi

becerilerini olumlu yönde desteklediği bilinmektedir. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin, öğrenme ortamlarında yaratıcı drama yöntemine yer vermesi öğrencilere birçok becerinin eğlendirilerek kazandırılmasını sağlayabilir. Bundan dolayı sınıf öğretmenlerinin, öğrenme ortamlarında yaratıcı drama yöntemine yer vermeleri öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duyuşsal gelişimini de olumlu açıdan etkileyebilir. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini ne kadar benimsedikleri yaratıcı drama yöntemini uygulama sürecinde karşılaştıkları güçlükleri öğrenmek ve bu güçlüklere çözüm üretebilmek gerekmektedir. Yine sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama hususunda tutum ve öz yeterliklerinin eğitim ortamında nasıl bir değişiklik sağladığını gözlemlemek ve araştırmak da faydalı olacaktır. Bu durumdan yola çıkılarak yapılan literatür taramalarında aday öğretmenlerin, branş öğretmenlerinin özellikle okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutum çalışmalarına, yaratıcı drama yöntemine yönelik öz yeterlik çalışmalarına sıkça rastlanırken ilkokullarda eğitim öğretim sürecini planlayan ve uygulayan sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlikleri, yaratıcı dramaya karşı tutumları hakkında yeterli sayıda çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir. Yaratıcı drama yöntemini ilkokullarda derslerde daha fazla yöntem olarak kullanılması ve öğretmenlerin bu yönteme karşı olumlu bakış açısı geliştirmesi açısından bu çalışmanın yapılması ön görülmüştür.

Problem Cümlesi

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Alt Problemler

1. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin genel tutumları nasıldır?
3. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlikleri nasıldır?

4. Sınıf öğretmenlerinin, meslek yılı, cinsiyet, lisans eğitimi sırasında veya hizmet içi eğitimle yaratıcı drama eğitimi alma gibi durumları yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarını etkiler mi?
5. Sınıf öğretmenlerinin, meslek yılı, cinsiyet, üniversitede ve üniversiteden sonra yaratıcı drama eğitimi alma gibi durumları yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde etkiler

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Artvin'deki ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenlerinin ders işleyişinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile bu yönteme ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, öğretmenlerin tutumları ve öz yeterlikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı ve bu tutum ve yeterliklerin demografik değişkenlere göre değişip değişmediği de değerlendirilmektedir.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Ülkemizde yapılandırmacı eğitim sisteminin uygulanmaya başlanmasıyla geleneksel yöntemlerden uzaklaşılarak öğrenciyi merkeze alan, öğrenciyi eğitim öğretim sürecinde aktif kılan çeşitli yöntemler kullanılmaya başlanmıştır. Öğrencilere sadece akademik bilgiler değil sosyal beceriler kazandırılmaya çalışılırken yaratıcı düşünme becerilerinin de gelişmesi için öğrenci merkezli yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Yaratıcı drama yöntemi de bu yöntemlerden biridir (Güler, 2015). Eğitimin yaşamsal bir parçası olan yaratıcı drama, eğitim sürecinde oyunlarla geliştirilen bir etkinliktir (Üstündağ, 1994). Öğrenciyi pasif bir dinleyici modundan çıkarıp onu bedeni ve duyu organlarıyla birlikte harekete geçirerek konuları canlandırarak yaşayarak öğrenmesini sağlaması açısından yaratıcı drama etkili bir yöntem olarak görülebilir (Üstündağ, 1998). Ancak yapılan araştırmalar bu yöntemin sınıf öğretmenlerince çok fazla anlaşılmadığını ve beklenen şekilde kullanılmadığını göstermiştir (Dellal Akpınar ve Kara, 2010; Bertiz, 2011; Dalbudak, 2006; Maden, 2010; Eyüp, Stepler, Uzuner Yurt ve 2012; Yıldırım, 2008). Etkili bir drama eğitimi için drama eğitmeninin tutumu ve bu alandaki öz yeterliği de önemlidir. Öğretmenlerin alan bilgisinin yeterli olması ve doğru bir şekilde eğitimi

sunabilmesinin yanında bunları yapabileceklerine olan inanca da sahip olması onları başarılı kılar (Arastaman, 2013). Öğrencilerin başarısı öğretmenlerin öz yeterliklerine bağlıdır (Dembo ve Gibson, 1984; Schunk, 1985; Tschannen Moran ve Woolfolk Hoy, 1998; Cömert ve diğerleri, 2009; Baltaoğlu, Sucuoğlu ve Yurdabakan 2015). Öğretmenlerin tutumları da yine öğrenciyi etkileyen önemli etkenlerden biridir (Elkatmış ve Toptaş, 2015; Küçükahmet, 2003; Taçman, 2006). Öğretmen öğrenciyi güdüleyen, rehberlik eden, eğitim öğretim sürecinde öğrencinin aktif olacağı ortamlar oluşturan kişidir (Fidan, 1986). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama hususundaki tutumları öğrencileri de etkilemektedir. Olumlu tutum geliştirmiş sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin de yaratıcı dramaya karşı olumlu tutum ve motivasyon geliştirmesi beklenebilir. Çünkü öğretmenlerin tutum ve davranışları öğrencileri de etkiler (Argun ve İkiz, 2003; Karadağ ve Bektaş, 2018; Kozikoğlu, 2018; Özyürek ve Çavuş, 2014). Yine öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterliklerinin yüksek veya düşük oluşu, yöntemin öğrencilere uygulanması açısından önemlilik arz eder. Yaratıcı drama uygulamaları, öğretmenlerin öz yeterliklerini arttırmasını sağlar ve derslerinde yaratıcı drama uygulamalarına yer veren öğretmenler, öğrencilerin de yaratıcılıklarını da desteklemiş olur (Delihasanoğlu, 2021). Ancak ülkemizde yapılandırmacı sistem uygulamaya geçmeden önce eğitim fakültelerinde yaratıcı drama dersi almayan sınıf öğretmenleri ile yapılandırmacı sistem uygulanmaya başlandıktan sonra bu dersi alan veya daha sonra yaratıcı drama eğitimi kurslarına katılan sınıf öğretmenlerinin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanabilme öz yeterlikleri ve yönteme karşı sergiledikleri tutumla ilgili alan yazında yeterli çalışmalara ulaşılamamaktadır. Bu bağlamda, sınıf öğretmenleri tarafından yaratıcı drama yönteminin anlaşılabilirliği ve kullanılabilirliği hakkında anlamlı bir sonuç ortaya çıkmayabilir. Dolayısıyla, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile bu yönteme ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını araştırmak, ayrıca bu değişkenlerin meslek yılı ve cinsiyet gibi etkenlere göre değişiklik gösterip göstermediğini incelemek önemlidir. Ortaya konulan bulgular ve yapılacak öneriler aracılığıyla yaratıcı drama yönteminin kullanılabilirliğinin arttırılarak eğitim öğretim sürecinin daha eğlenceli ve daha etkili hale getirilebileceği düşünülmektedir.

Yapılan araştırma ile sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı drama dersine olan tutumları arasındaki ilişki tespit edilerek ortaya çıkan sonuca göre sınıf öğretmenlerinin tutumlarını ve öz yeterliklerini geliştirici nelerin yapılabileceğine dair öneriler ortaya konulabilir. Öğretmenlerin, öğrencilerin yaratıcılığını geliştiren uygulamaları ve yaklaşımları etkili bir şekilde kullanmaları sağlamak açısından yaratıcı dramaya yönelik tutum ve öz yeterliklerini bilmek ve geliştirmek önemlidir (Bang, Medin, 2010). Bu konuda yapılan araştırmalar, öğretmenlere üniversitelerde yapılacak olan eğitim programlarının planlanma süreçlerinde önemli bir yere sahiptir (Şahin, Karadağ, Tuncer, 2019).

Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Bu araştırma, Artvin İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleriyle sınırlıdır ve 2022-2023 öğretim yılı içinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumları, "Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" ile değerlendirilmiş; yaratıcı drama dersine yönelik öz yeterlik algıları ise "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği" ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Drama: Yazılı bir metne bağlı kalmadan kişilerin kendi yaratıcılığı ve özgün düşünceleri, anıları ve bilgilerinden yola çıkarak oluşturdukları doğaçlama aktivitelerdir (San, 1999). Bireylerin duygu, düşünce ve deneyimlerini herhangi bir metne ve hazırlığa ihtiyaç duymadan, rol yapma, hikâye anlatma ve doğaçlama tekniklerle anlatma yöntemidir.

Yaratıcı Drama: Katılımcılara kendini keşfetme, tanıma, başkalarını tanıma, kendini başkalarının yerine koyma olanağı veren, yaşam durumlarını yaratıcı süreçlere dönüştüren bir disiplin, bir öğretim yöntemi ve bir sanat eğitim alanıdır (Üstündağ, 1994). Katılımcıların yaratıcılığını ve hayal gücünü geliştiren, empati kurmasını sağlayan, belli bir senaryoya bağlı olmadan kendi deneyimlerinden yola çıkarak doğaçlama olarak duygu ve düşüncelerini aktardıkları yöntemdir.

Sınıf Öğretmeni: İlköğretimin ilk dört yılını kapsayan süreçte görev yapan öğretmenlere sınıf öğretmeni denir. Sınıf öğretmenleri ilkokul düzeyindeki öğrencilere akademik ve sosyal bilgiler sunmayı hedefler, öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre programlar ve materyaller hazırlarlar. Sınıf öğretmenleri, okul aile ile iş birliği içerisinde öğrencilere akademik ve yaşamsal beceriler kazandırmayı amaçlayan uygun ölçme değerlendirme sistemlerini kullanabilen yeterliliğe sahip bireylerdir (Tok ve Bozkurt, 2010). İlkokul düzeyindeki öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerini yürüten, öğrencilere temel akademik becerilerin yanı sıra sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunan eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği bölümünden mezun olmuş öğretmenlerdir.

Öz Yeterlik: Albert Bandura tarafından geliştirilen öz yeterlik kavramı bireyin belirli bir görevle başa çıkma konusunda kendisine olan inancı ve kendine olan güveni şeklinde tanımlanır. Bireyin yetenekleri, becerileri ve güçlü yönleri hakkındaki inancıdır. "İnsanların kendi hayatlarını etkileyen olayları kontrol etme yeterliklerine yönelik görüşleri" (Bandura, 1977). Öz yeterlik motivasyon ve performansı etkileyen faktörlerdendir (Zimmerman, 2000). Bireyin belirli bir hedefe ulaşması için kendinde gördüğü yeterlilik inancı ve öz değerlendirme sürecidir.

Tutum: Bir bireye atfedilen ve bireyin bir nesne veya bir kişi ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, Cemalcılar, 2014). Bireylerin belirli bir nesneye veya duruma yönelik sahip oldukları, çevresel faktörlerden etkilenebilen, eğitim ve bilgi ile değişebilen duygu, düşünce ve yönelimlerdir.

1. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. Kuramsal Açıklamalar

Bu bölümde ilköğretim eğitimi ve önemi, sınıf öğretmenlerinin eğitimdeki rolü, drama ve yaratıcı dramanın tarihsel gelişimi, dramanın aşamaları, yaratıcı drama ve eğitimde yaratıcı drama hakkında kuramsal açıklamalar yapılmış ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1.1. İlköğretim Eğitimi ve Önemi

Eğitim bireyin davranışlarında yaşantı yoluyla kalıcı davranış değişikliği oluşturma sürecidir (Ertürk, 1972 akt. Çağlar; 2016). Eğitim insanın varoluşundan beri yeryüzünde vardır ve medeniyet seviyesine bakılmaksızın her toplumda devam etmektedir (Kalın Ulu, 2017). İnsanlığın başlangıcından beri bireyin en temel ilgi alanlarından biri olan eğitimin bilim olarak ele alınması yakın bir geçmişe dayanır. Eğitimin sonraki kuşaklara aktarılma ihtiyacıyla eğitim kurumsallaşmaya başlamış ve okullarda gerekli belgelere sahip uzman kişiler tarafından yürütülmeye başlanmıştır. İlköğretim, 222 sayılı "İlköğretim ve Eğitim Yasası'na" göre kadın erkek fark etmeksizin herkesin eşit şekilde faydalandığı 6-14 yaş arasındaki çocukları kapsayan zorunlu bir eğitim sürecidir. İlkokul çocuklar için temel bir haktır (Muedini, 2015). İlkokul, çocukların evlerinden uzaklaşarak günün büyük bir bölümünü aile bireylerinden farklı kişilerle geçirdiği, hayatlarında önemli bir değişikliğe sebep olan disiplinli, programlı ve kurallı ortamlardır. Bu ortamlarda okuma yazma, temel aritmetik becerileri kazanırken ileriye dönük olarak eğitim öğretim hayatına karşı olumlu veya olumsuz tutumlarının da geliştiği önemli basamaklardandır (Oktay, 1988). Aile ortamında bölgesel olarak toplumsallaşan çocuk ilköğretimle birlikte ulusal olarak toplumsallaşır, oyunlarla birlikte sosyalleşir, yeni çevreler edinir, ilköğretimle birlikte yazılı kültüre geçer, ilköğretim sürecinde ilgi ve yetenekleri, keşfedilir (Çınar, 2008). Dünya'daki çağdaş eğitim hareketleri ile beraber kitap ve öğretmen merkezli eğitimin yerini öğrenci merkezli eğitim almıştır ve bu akımın temeli çocuğu baskılardan, bağlardan kurtaran oyundur. Çocuğun oyunla birlikte yeteneklerinin geliştiği düşünülmektedir (Kesici, 2009 akt. Köçer ve Koçoğlu, 2020).

1.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimdeki Rolü

1739 Milli Eğitim Temel Kanunu'na madde 43'e göre öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan bir ihtisas mesleği olarak tanımlanır. Öğretmenler bu görevlerini Türk Millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Öğretmen eğitim sisteminin en önemli unsurudur. Eğitim sisteminin uygulayıcısı olan öğretmenin özellikleri ve başarısı sistemin de başarısını etkilemektedir. Bu nedenle "Bir okul, içindeki öğretmenler kadar iyidir" denilebilir (Kavcar ve Oğuzkan 1988). Öğretmenler tarafından verilen eğitimin niteliği öğrencilerin iyi yetiştirilmesinde önemli bir etkendir. Buna koşut olarak nitelikli bir eğitim için öğretmenlerin de iyi yetiştirilmesi gerekir (Seferoğlu, 2001). İlkokul öğretmeni, eğitim programını uygulayan, programdaki bilgileri öğrencilere aktaran, öğrencilerin bilgi ve becerilerini destekleyen, onları girişkenliğe ve yaratıcılığa yönelten, yaşadığı çevreye karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlayan, bireylerin sosyal ortamlarında etkili bir şekilde iletişim kurma becerilerinin gelişmesini destekleyen kişidir. Öğretmenler yeni gelişmeleri takip ederek çevresini değiştirme ve geliştirme ile sorumlu bireyler olup toplumun gelişmesinde önemli rolleri olan kişilerdir (Cerit, 2008). Aileden hemen sonra gelerek çocuk üzerinde büyük bir sorumluluğu olan öğretmenler, öğrencilerin kendileriyle özdeşlik kurması ve tutum geliştirmelerinden kaynaklı olarak önemli bir rol modeldirler. Çoğu zaman çocuk üzerinde aileden daha çok öğretmenin etkisi daha büyüktür (Sünbül, 1996).

Öğretmenler öğrenciye sadece bilgi aktarmazlar, onların kişisel gelişimlerine de katkı sunarlar. Nitelikli öğretmenlerin öğrenci başarısını etkilediğine dair araştırmalar bulunmaktadır (Hanushek ve Rivkin, 2012). Eğitim öğretim sürecinde öğretmenlerin görevi sadece bilgi aktarmayla sınırlı değildir. Öğretmenler üzerinde tanımlı oldukça fazla görev vardır. Öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunmak da öğretmenlerin görevidir. Bu nedenle öğretmenlerin nitelikli bir şekilde yetiştirilmesi eğitim sisteminin kalitesi açısından oldukça önemlidir (Roorda vd., 2011).

1.1.3. Drama ve Yaratıcı Drama

"Bol su ve yakınındaki yer" ya da "durağan olmayan hareketli" anlamlarına gelen "dran" sözcüğü dramanın sözcük kökü olarak bilinmektedir (Adıgüzel, 2022). Literatürde tam olarak Türkçe karşılığı olmayan "drama" kelimesinin kökeni Yunanca olup ilk kez Amerika ve İngiltere'de geliştirilmiştir. Oynama ve bir şey yapma aktivitelerinin insani duygular, düşünceler ve davranışlarla birleşerek ortaya çıkan ve daha çok tiyatro ile anılan drama; eğitim içerisinde sahnelenme kaygısı olmaksızın kullanılmaya başlandığında yaratıcı drama olarak söylenmeye başlanılmıştır (Akoğuz ve Akoğuz, 2019). Kişilerin duygusal olarak etkileşim halinde bulunduğu tiyatro ve televizyon programlarında kullanılan bir performans sanatına drama denir. Yaratıcı drama ise bu performans sanatını kullanarak rol yapma, hikâye anlatma gibi aktivitelerle kişinin iletişim ve sosyal becerilerinin gelişmesini sağlayan daha çok eğitim ve grup terapilerinde kullanılan bir yöntemdir (Mc Caslin, 2006).

Bir duyguyu, bir yaşantıyı, bir kavramı tiyatro teknikleri ile oyunlar geliştirerek canlandırmaya yaratıcı drama denir (San 1999, akt. Üstündağ 2006). Eğitimde yaratıcı drama; doğaçlama, rol oynama gibi teknikleri kullanarak kişilerin yaşantıları baz alınarak canlandırmalar yapmaktır. Yarım bırakılmış bir metin, bir olay, bir karikatür veyahut bir haber, bir ders konusu yaratıcı dramanın konusu olabilir (URL-2).

1.1.4. Drama Çeşitleri

Drama;

- Psikodrama
- Sosyodrama
- Eğitici Drama
- Yaratıcı Drama olmak üzere dört farklı başlıkta incelenebilir.

Psikodrama: Tiyatro tekniklerini kullanarak bireylerin geçmişte yaşamış oldukları travmatik durumlarını çözümleyerek tedavi etmeyi amaçlayan drama türüdür. Konuya hâkim uzmanlar tarafından kullanılarak bireyin sosyal uyumsuzluğunun bu teknikle giderilmesi amaçlanır.

Sosyodrama: Bireylerin aynı toplumsal sorun karşısında birbirlerinin gösterecekleri tepkileri ve bakış açılarını öğrenmeleri ve ortak sorun çözme becerisi geliştirmeleri hedeflenmektedir. Sosyodramada durum bir oyun gibi roller verilerek canlandırılır. Ortadaki sorunun kişisel problemlerden değil de bireylerin birbirlerine olan bakış açılarından olabileceği vurgusu yapılmaktadır.

Eğitici Drama: Çocukların gelecekteki rollerini, karşılaşacakları diğer bireylerin toplumdaki yerlerini ve görevlerini anlamlandırmalarını, sorumluluk bilinci kazanmalarını, ders ünitelerine hâkim olmalarını sağlamayı hedef alan drama türüdür.

Yaratıcı Drama: Bireyin herhangi bir ayrım gözetmeksizin belirlediği, kendi iç dünyasının ritmi ve ahengi ile kendi deneyimlerinden yola çıkarak kendini geliştirdiği bu süreç bireyin kendi hayal dünyasının zenginliği ile sanatsal dünyasına da katkı sunmasını sağlar (URL-3)

1.1.5. Drama Aşamaları

Yaşantılardan oluşan drama çalışmaları belirli aşamalardan oluşmaktadır. Bu aşamalar drama çalışmasını uygulayan lidere göre değişim gösterebilir. Bazı araştırmalarda, yaratıcı drama eğitimi alan ve bu alanda planlama ve uygulama yapan lider ve eğitmenlerin yaratıcı dramanın aşamaları hususunda karışıklıklar yaşadığına dair sonuçlara ulaşılmıştır. Bunun üzerine yapılan düzenlemelere göre yaratıcı drama, Hazırlık-Isınma Çalışmaları, Canlandırma, Değerlendirme ve Tartışma olarak üç aşamada incelenebilir (Adıgüzel, 2006).

1.1.5.1. Hazırlık-Isınma Çalışmaları

Kişinin ve çalışma grubunun ortama uyum sağlaması, güven duyması için yapılan, kuralları lider tarafından belirlenen ön egzersizlerin olduğu aşamadır. Genellikle çalışmanın başlangıcında yapılır. Çalışmanın ortasında da dikkat dağıldığında, süreç uzadığında veya yorgunluk ortaya çıktığı zamanlarda ısınma çalışmaları yapılabilir. Hazırlık ve ısınma çalışmalarında oyunlara da yer verilir. Çünkü oyunların temel özelliği eğlendiricidir ve oyunlar aracılığıyla ortama ısınma, gruba ısınma kolaylaşabilir ve katılım daha fazla ve etkili olabilir (Adıgüzel, 2022).

Oyun çağı; çocukların, bilişsel, duyuşsal, sosyal gelişimlerini önemli ölçüde etkileyen, bireyin gelişiminde önemli bir rol oynayan, hayatta birçok becerinin kazanıldığı dönemdir. Piaget'e göre; "Oyun, özümleme yoluyla gerçekleşen uyumken" Frobel'e göre; "Oyun, çocuğun tüm hayatını belirleyen bir çekirdektir". Çocuk, oyunla hayatın provasını yapar. Dolayısıyla oyun ortamları çocukların doğal öğrenme alanlarıdır. Maria Montessori, "Oyun çocuğun işidir." der. Bundan yola çıkılarak yaratıcı drama etkinliklerinin temel malzemesini oyun oluşturur (Akoğuz ve Akoğuz, 2019).

1.1.5.2. Canlandırma

Eğitmenin veya liderin verdiği konunun canlandırıldığı aşamadır. Bu aşama eğitmen tarafından başlatılır, rol oynama (rol alma) ve diğer tekniklerin fazlaca kullanıldığı bir aşamadır. Yaratıcı drama çalışmalarındaki yaşantılar, paylaşımlar, değerlendirmeler bu aşamadaki canlandırmaların bireyde bıraktığı etkiye dayanır. Canlandırmalar bireysel, ikili gruplar, büyük ya da küçük gruplar halinde gerçekleştirilebilir (Adıgüzel, 2022). Yaratıcı drama; etkinliklerinde kullanılan alanlardan olup anlık ortaya çıkan rol olarak tanımlansa da geçmişte yaşanmış olan tecrübelerin sürece yansımasıdır. Doğaçlama anında yaratıcı düşünceler ortaya çıkar ve etkinliklere yansır (Akoğuz ve Akoğuz, 2019).

1.1.5.3. Değerlendirme-Tartışma

Tartışma ya da paylaşım da denilen değerlendirme aşaması rollerle ilgili duygu ve düşüncelerin konuşulmasıdır. Bu aşama öğretmen tarafından açık uçlu sorulara yer verilerek ve öğrencilere yeterli zaman tanınarak yapıcı, destekçi bir tarz benimsenerek yapılır. Öğrencilerin konuşulan konunun oynanılan rol içerisinde hatırlayarak, süreci tekrar yaşayarak soruları cevaplandırmaları, oyundan örnekler vermeleri istenebilir. Bu süreçte kıyaslama, yarıştırma kesinlikle yapılmamalıdır. Öğrencilerin kendisini başarısız hissedeceği ortamlar yaratılmamalı, iyi-kötü ayrımı yapılmamalı, rekabet oluşturulmamalıdır. Özellikle rollerin güzelliği ve süreçte yaşanılanlar önemsenmelidir (Akoğuz ve Akoğuz, 2019). Bu aşamada sürecin eğitsel kazanıma dönüşüp dönüşmediği tartışılır. Kazanılan becerilerin sonraki yaşantılara

etkisi, sürecin nasıl anlaşıldığına dair duygu ve düşünceler bu aşamada konuşulup değerlendirilir (Adıgüzel, 2022).

1.1.6. Eğitimde Yaratıcı Drama

"Eğitimde Drama" bireyin motivasyon ve deneyimlerinden yola çıkarak planlanan ve bu süreçte bedenin aktif bir şekilde kullanılmasıyla 20. yüzyılın başından beri öğrenme ortamlarında kullanılan bir yaklaşımdır. Drama faaliyetinin gerçekleştirilmesi için bir lider eşliğinde gruba ihtiyaç vardır. Lider eşliğinde gerçekleştirilen, doğaçlamalara dayanan ve katılımcının odakta olduğu bu aktivitelerde rol oynayarak duygudaşlık, özdeşleşme, kişileştirme becerileri gelişir (Meraklısına Drama Atölyeleri 2021). Öğretmenler kullandıkları yöntemlerle, sınıflarının-öğrencilerinin gerçekleştirilen süreçten korkmasını ve sürece olumsuz bakış açılarıyla yaklaşmalarını engelleyebilirler (Heathcote, 2002 akt. Özen ve Adıgüzel, 2017).

Çocuklar için vazgeçilmez bir unsur olan oyun kavramından doğan drama, 1921'de John Dewey'in oynayarak davranış geliştirme (acting behaviour) anlayışı ile birleşerek bireyi pasiflikten kurtaran sosyal becerilerini geliştiren bir yaklaşımdır. 1954'te Peter Slade, Finlay Johnson'un (believe play) "kendiliğindenlik" özelliğini de katarak bu yaklaşıma doğaçlama tekniğinin girmesini sağlamıştır. 1967'de Brain Way sınıfta drama etkinliklerine duyusal yaşantıları ekleyerek "bireyin bireyselliği" kavramını ortaya çıkarmıştır. 1970'lerde Dorothy Heathcote, dramaya yeni bir boyut kazandırarak tanımının yeniden yapılmasını sağladı. Öğrencilere yeteneklerini ve güçlerini yavaş yavaş öğretmeyi hedefleyerek eğitimde drama tarihinde, öğrencilere gerçek yaşantılar yaşatma dönemini başlatmış oldu (San, 1991 akt. Tuluk, 2004). Türkiye'de drama tarihi Cumhuriyetin ilk yıllarında İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun "okulda tiyatro" anlayışıyla başlarken, çağdaş anlamda 1980'lerin başına rastlar ve San ile Tamer Levent'in çalışmaları bu dönemde dikkat çeker. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Anabilim Dalı ve 1990'larda Çağdaş Drama Derneği'nde eğitimde yaratıcı drama çalışmaları başlatılmış, eğitim fakültelerinin okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümünde zorunlu ders olarak getirilmiştir (Öztürk, 2001).

Drama kavramına "yaratıcı" sözcüğünün eklenmesiyle birlikte dramanın tiyatro ile karıştırılmaması ve bir metne bağlı kalınmadan doğaçlama yoluyla ve kişinin kendi yaşantılarından yola çıkılarak yapılan canlandırmaların akla gelmesi hedeflenmiştir (Adıgüzel, 2006). Yaratıcı drama, öğrencilerin herhangi bir konuyu canlandırarak deneyimledikleri, öğrendikleri bir öğrenme yöntemidir (Heatcote ve Bolton, 1994). Günümüzde eğitim sisteminde yaratıcı dramanın hedefleri; yaratıcılık ve estetik geliştirme, eleştirel düşünme yeteneği kazandırma, sosyal gelişim ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırma, kendine güven duyma ve karar verme becerileri kazanma, dil ve iletişim becerileri kazanma, imgelem gücünü duygularını ve düşüncelerini geliştirme olarak sıralanabilir (Adıgüzel 1993 ve Üstündağ 1995, akt. Üstündağ, 2006). Yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin problem çözme, iletişim kurma becerilerini geliştirdiği empati kurma yeteneklerini arttırdığına dair araştırmalar bulunmaktadır (Kara ve Çam, 2007). Öztürk'e (2001) göre yaratıcı dramanın genel amaçları arasında bireylerin yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlamak ve eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak bulunmaktadır.

1.1.6.1. Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan Bazı Teknikler

Yaratıcı drama süreci aşamalardan oluşur ve etkili bir yaratıcı drama sürecinde birçok teknik kullanılır. Doğaçlama ve rol oynama drama sürecinin iki temel tekniğidir (Erdoğan, 2010). Öğretmenin seçeceği yöntem ve teknikler sadece dersin hedeflerine değil öğrencilerin yaşlarına ve hazır bulunuşluk düzeylerine, ilgilerine ve derse karşı tutumlarına göre değişkenlik göstermelidir. Kalıcı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için uygun yöntem ve teknikler seçilerek doğru bir planlama ile öğrencilerde öğrenme yaşantılarına dönüştürülmelidir (Bilen, 1999; Fulford ve diğerleri, 2001; Genç, 2003; Maden, 2011; Sönmez, 2009). Dramada, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden yararlanılarak oyunsu süreçler içinde öğretim yapılması amaçlanır (San, 1996). Yaratıcı dramada kullanılan teknikler Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Dramada Kullanılan Teknikler

- *Doğaçlama:* Tüm drama çalışmalarında olması gereken bir teknik olup yazılı bir metne bağlı olmadan zihinde canlanan olayların oynanması durumudur. Özgün ürünler ortaya koyan bir tekniktir (Üstündağ, 2014).
- *Rol Oynama:* Kişinin gerçekleştirmek durumunda olduğu gerçek olmayan davranışlardır (Adıgüzel 2022). Rol oynama tekniği ile bireyin empati yeteneği gelişir, kişi başkası gibi düşünmeye ve başkası gibi hissetmeye onun gibi davranmaya çalışır (Üstündağ, 2014).
- *Dramatizasyon:* Duygu ve düşüncelerin mimikler, hareketler, sesler ve sözlerle ifade edilmesidir**.** Dramatizasyon çalışmaları kişilerin anlama ve anlatma yeteneklerini geliştirir, kişiliklerinin gelişimine katkıda bulunur. Drama, yaşama sanatı ise dramatizasyon oyunlaştırma, yaşanır hale getirmedir (Kavcar, 1985).
- *Pandomim:* Bir hikâyeyi veya olayı canlandırmada kullanılan tekniklerden olup fikirlerin sözcükler olmadan ifade edilmesidir. Özellikle konuşma ve işitme sorunu olan çocuklar için tavsiye edilmektedir (Heirıig ve Stillwel1981'den akt. Ömeroğlu, 1992). Drama hikâye merkezli veya herhangi bir uyarıcı veya durumdan doğaçlama şeklinde ortaya çıksa bile hem öğretmen hem de çocuklar bazı hareketleri mim (jestlerle kurulan iletişim, taklit etmek, temsil etmek) yoluyla anlatabilirler (Ömeroğlu, 1990).
- *Sıcak Sandalye:* Daha çok psikodrama çalışmalarında kullanılır. Etkinliğe katılan bireylerden biri bir sandalyeye oturur ve rolüne bürünür. Diğer

katılımcılar o bireyle röportaj yapıyor gibi davranır ve sandalyede oturan bireye sorular sorarlar. Sandalyede oturan birey bulunduğu rol gereği sorulara cevap verir. Bu süreçte karakter, kişilik ve roller anlaşılmaya/anlamlandırılmaya çalışılır (Adıgüzel, 2013).

- *Bilinç Koridoru:* "Karar koridoru ya da Düşünce Tüneli olarak da bilinen bu teknik bireyin ikilemde kaldığı, bir karar vermek durumunda olduğu zamanlarda kullanılmaya yönelik bir tekniktir. Katılımcılar karşılıklı olarak sıralanır, bir koridor oluştururlar. Karar verme sürecinde olan birey koridor boyunca yol alırken katılımcıların her biri birer cümle söyleyerek, öneriler sunarlar ve bireyin iç sesi olurlar. Birey koridor boyunca yol alırken iç seslerin şiddeti artar (Akar & Somers, 2016).
- *Geriye Dönüş:* Drama etkinliği sürecinde canlandırılan karakterin geçmişteki anlarına dönülür ve geçmişle bir ilişki kurulur. Ana konuyu güçlendirmek amaçlı geriye dönüşler yapılır (Adıgüzel, 2013). Drama sürecinde şimdiki zaman ve geçmiş zaman arasında bir bağ oluşturmak için "geriye dönüş" sahnelerinden faydalanılır. Bu sayede karakter geçmiş ile karşılaştırılır (Neelands & Goode, 1990).
- *Dedikodu Halkası:* Drama etkinliğine katılan kişilerin birbirleri hakkında söylentiler çıkarıp, dedikodu yapılması ve birbirlerini eleştirmesidir. Katılımcılar halka şekli oluşturarak birbirleri hakkında uydurdukları dedikoduları halkada sırayla birbirlerine abartarak, çarpıtarak aktarırlar. Bu teknikle süreç içerisinde gerginlik ve çelişkileri belirlemek amaçlı kullanılabilir (Adıgüzel, 2013).
- *Rol Kartları:* Drama sürecinde canlandırılacak rolün detaylı bilgilerini içeren kartlar zamandan da tasarruf etmek açısından dağıtılır. Bu kartların etkili olabilmesi için canlandırıcının doğaçlama becerisinin iyi olması gerekir. Bu teknikle birlikte çalışılmak istenen sonuca ulaşılabilir. İstenen sonuca ulaşılmadığı takdirde lider tarafından roller tekrar gözden geçirilir ve belli bölümler tekrar ele alınıp konuya eklemeler yapılabilir (Adıgüzel, 2013).
- *Gerçek An:* Drama katılımcılarının bir odak noktası oluşturarak tasarlamış oldukları bir son sahne anıdır (Adıgüzel, 2013).

- *Donuk İmge:* Bu teknikte öğretmen ya da lider drama süreci akarken belirli bir anda grubu durdurarak o an üzerine tartışma sağlar (Akar-Vural & Somers, 2012). Yaratıcı drama çalışmalarında katılımcıların tek başlarına ya da küçük gruplar halinde sessiz, sözsüz ve hareketsiz bir şekilde görüntüler oluşturduğu bir tekniktir. Uygulaması kolay ve etkilidir. Ortaya çıkan görüntüler bir tablo, heykel veya fotoğraf bir duruş biçiminde olabilir. Tekniğin amacına ulaşması için imgeyi yansıtan grubun diğer grubun bu imgeyi anlayabilmesi için en iyi ve en anlaşılır şeklini bulmaları gerekir (Adıgüzel, 2013). Yani donma etkinliğini gerçekleştiren bireylerin anlatmak istedikleri durumu diğer katılımcılar anlayabilmelidir (Neelands & Goode, 1990).

1.1.7. Tutum

Sözlük anlamına (TDK, 2024) göre bir olaya karşı gösterilen tepki ya da meselelere yaklaşım biçimidir. Başka bir deyişle kişinin olaylar karşısında göstermesi beklenen tepki veya davranış şeklidir (İnceoğlu, 2010). Tutum, kişinin bir psikolojik nesneye yönelik duygu, düşünce ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 1999). Sosyo-psikolojik bir olgu olan tutum, bireyin kişinin karşılaştığı duruma veya olguya karşı kişinin sahip olduğu tepki ön eğilimidir. Herhangi bir konu hakkında tutum oluşturmanın ön şartı o konu hakkında bir fikir sahibi olmaktır. Çeşitli yaşantılar ve deneyimler sonucu birey konu ile ilgili tutum sahibi olabilirken başkalarından duydukları bilgilerle de tutum edinebilir.

Tutumlar, bireylerin davranışlarından gözlemler yapılarak tepkilerin birleşmesiyle ortaya çıkan ancak doğrudan gözlenemeyen değişkenlerdir (Baysal, 1981). Tutum ve görüş birbirine benziyor gibi gözükse de birbirlerinden farklıdır. Görüşler, belirli olay ve olgulara karşı bireylerin gösterdiği kişisel tepkilerdir ve birey görüşlerinin farkındadır. Ancak bireyler tutumlarının farkında olmayabilirler (Tezbaşaran, 1997). Olumlu tutumlar kişiyi yeni bir şey öğrenmeye teşvik eder ve akademik başarıyı olumlu şekilde etkiler. Ayrıca insanların mesleklerine ilişkin motivasyonlarını da destekler (Kara, 2010). Tutum kompleks bir psikolojik değişken olduğu için tutumu ölçmek fiziksel değişkenleri ölçmeye göre daha güçtür (Erkuş, 2003). Bu nedenle tutum oluşumunu ölçmek için değişik tutum ölçeklerinin

geliştirilmesi önemlidir. Bu durum olumlu ve olumsuz tutumların tespit edilmesi eğitim-öğretim sürecinde gerekli önlemlerin alınması açısından önemlidir.

1.1.8. Öz Yeterlik

Albert Bandura tarafından geliştirilen öz yeterlik kavramı insanların kendi hayatlarını etkileyen faktörleri kontrol edebilme yeterliliği olarak tanımlanmaktadır (Bandura, 1977). Tschannen Moren ve Hoy (2001) öz yeterlik kavramını bireyin herhangi bir durumla karşılaştığında bu durum karşısında başarısının seviyesini tahmin etme durumu olarak tanımlamışlardır.

Performans başarıları, dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve duygusal durum, bireylerin öz yeterlik algısını şekillendiren ana faktörlerdir. Performans başarıları, bireylerin daha önceki girişimlerinde elde ettikleri başarılar sayesinde benzer işlerde de başarılı olacaklarına olan inançlarını pekiştirir. Başarı, bireyde ödül işlevi görerek yeni bir işte başarılı olma motivasyonunu artırır. Dolaylı yaşantılar ise bireylerin, çevrelerindeki kişilerin deneyimlerinden yola çıkarak kendi yapabilecekleri işler hakkında tercih yapmalarını ifade eder. Sözel ikna, bireylerin yakın çevrelerindeki kişiler tarafından teşvik ve cesaretlendirilmesi ile bu işin üstesinden gelebileceklerine inanmalarını sağlar. Duygusal durum ise bireyin bir işi uygulama sürecindeki ruh hali ve duygusal durumunun performansını etkilemesidir. Eğitim öğretim sürecinde sıkça karşılaşılan "öz yeterlik" kavramı, bireylerin başarılı olma konusunda motivasyon ve çaba düzeylerini belirler (Bandura, 1977).

Öz yeterlik inancı yüksek olan bireyler, başarıya ulaşma konusunda daha istekli ve çaba sarf eden kişiler olarak bilinirken, düşük öz yeterlik inancına sahip bireyler ise genellikle başarısız olacaklarını düşündükleri için çaba sarf etmezler. (Demirel ve Epçaçan 2011; Hergerhahn ve Olson 2001; akt: Akbulut, 2010). Düşük öz yeterliliğe sahip bireyler zor görevlerle karşılaştıklarında çabuk pes ederler engelleri aşmak için uğraş vermezler (Çubukçu ve Girmen, 2007). Öğretmen öz yeterliliği, öz yeterlik inançlarının özel alanlarındandır. Öğretmen öz yeterliliğinin nasıl geliştiği, içeriği ve çok yönlü öğretmen yetiştirmek için hangi eğitim programlarının nasıl geliştirileceğinin planlanmasında ve verimli okulların yaratılmasında öğretmen öz yeterliliğinin önemli bir yeri vardır (Pajeres, 1997).

1.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde öğretmenlerin, öğretmen adaylarının, drama eğitimi alan bireylerin, üniversite öğrencilerinin, okul yöneticilerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı dramaya karşı tutumlarını tespit etmek amaçlı yapılan araştırmalara ve ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

1.2.1. Literatür Araştırması

Annarella (1992), çalışmasında yaratıcı dramanın her türlü müfredatta uygulanabilen öğrenmeyi destekleyici öğrenci merkezli bir süreç olduğu belirtmiştir. Öğrencilerin farklı düşünme becerileri, yaratıcılık ve bilişsel düşünme becerileri geliştirmelerine yardımcı olabilir ve sözlü ve yazılı iletişim becerilerinin gelişimini teşvik edebilir. Sosyal bağlamda kullanılan yaratıcı drama, öğrenciye başkalarının ihtiyaçlarına karşı empatik olma yolunu gösterebilir ve bunun sonucunda öğrenci daha iyi bir değer yargısı oluşturabilecektir. Sezgiyi besleyen yaratıcı drama, öğrencinin "bilmenin" içsel güçlerini somut eyleme dönüştürmesine yardımcı olur. Yaratıcı drama, akademik öğrenmeye bütüncül bir yaklaşımdır. Tehdit içermeyen sınıf egzersizleri, sınıfta gerçek bir sürpriz ve eğlence duygusu sağlayabilir ve öğrencilerin hayal güçlerini kullanmanın farkına varmalarına yardımcı olabilir.

Kaaland-Wells (1993) sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama kullanım algıları ile ilgili yaptığı çalışmada kendi oluşturduğu bir araştırma anketi ile 224 sınıf öğretmeninin yaratıcı dramayı bir öğretim yöntemi olarak kullanma algılarını tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmanın sonucunda zaman mekân mevcudiyetinin ve sunum yöntemlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmanın önündeki önemli engeller olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Yine yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini derslerde uygulama hususunda daha olumlu düşüncelere ve inançlara sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Öğretmenlerin derslerinde bu yöntemi etkili bir şekilde uygulayabilmesi için bir tiyatro eğitimi ile ilişkisi olması gerekmediğine dair görüşleri mevcuttur. Zamanla yaratıcı drama yönteminin derslerde etkili bir şekilde kullanılmaya başlanmasıyla sınıflardaki engellerin de ortadan kalkmaya başlandığı, yaratıcı dramanın özellikle dil eğitiminde sıkça kullanıldığı bulgularına ulaşılmıştır.

Okvuran (2000), yaratıcı dramaya yönelik tutumlar konulu doktora tezinde yaratıcı drama eğitimi almış olan bireylerin dramaya yönelik tutumlarını incelemiş ve araştırmanın sonucunda; genel tutumlarda, bireye yönelik tutumlarda ve eleştirel tutumlarda drama kursu ya da drama dersinin bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Giriş düzeyindeki eğitim programlarının tutumlarının bir değişikliğe uğramadığını, tutum değişikliği için uzun süreli drama eğitimlerinin alınması gerektiği belirtilmiştir. Çalışmada eğitim düzeyleri açısından tutumlar incelendiğinde anlamlı bir farklılığa ulaşılmamışken, drama eğitimi alanlar ve almayanlar arasında kendilerine yönelik tutumlarında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.

Ünal (2004), sınıf öğretmenliği adaylarının ilköğretimde drama dersine ilişkin tutumlarının incelendiği araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanan İlköğretimde Drama Dersi Tutum Ölçeği kullanılarak öğretmen adaylarının tutumları; öğretim türü, cinsiyet ve okul başarı durumları açısından incelenmiş ve genel olarak olumlu bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Bertiz (2005), çalışmasında fen bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları, drama kursu almamış grubun tutumları öyküleme çalışmalarıyla olumlu ve anlamlı şekilde değişmiştir. 5 hafta süren öyküleme çalışmalarında 6 öğretmen adayı ile görüşülmüştür. Uygulama sonunda öyküleme çalışmalarıyla işlenen derslerin daha zevkli geçtiğine dair dönütler alınmıştır.

Hamurcu, (2006) sınıf öğretmenliği öğrencilerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumları konulu çalışmasında öğrencilerin tutumları incelenmiş ve deneysel olarak yaptığı bu çalışmada öğrencilerin yapılan uygulamalar sonrasında olumlu tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Arielli (2007) yaratıcı dramanın fen öğretimine entegresyonu çalışmasının amacı ilkokul öğrencilerinin bilimsel anlayışlarını geliştirmektir. Kontrol ve deney grubu kullanılarak yapılan araştırmada yaratıcı dramayı kullanan öğretmenlerin çalışmaları daha başarılı olmuştur. Yaratıcı dramanın iyi bir öğretim aracı olduğu, olumlu bir sınıf ortamı yarattığı, öğrencilerin özgüvenini arttırdığı ve yaratıcı drama kullanan sınıflardaki öğrencilerin sosyal etkileşimlerinin olumlu yönde etkilendiğine dair gözlemlere ulaşılmıştır. Yaratıcı drama yönteminin fen derslerinde kullanılmasına daha fazla yer verilmelidir şeklinde önerilere yer verilmiştir.

Yıldırım (2008), araştırmasında ilköğretim birinci kademe öğretmenleri drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri, etkinlikler ve öğrenme durumları ile değerlendirmelerde yeterli bulunmuş, ancak drama ve uygulamalarına dair bilgi ve uygulama düzeylerinde yetersizlik tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkeni bu yeterliliklerde fark yaratmazken, drama eğitimi almış öğretmenlerin yeterlilikleri daha yüksek çıkmıştır. Öğretmenlerin en sık karşılaştığı sorunlar arasında drama yöntemini bilmeme, mali yetersizlikler ve sınav hazırlık kaygısı yer almaktadır. Bu sonuçlar, öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine dair bilgi ve uygulama düzeylerinin artırılması gerektiğini ve eğitim programlarının bu doğrultuda iyileştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Fenli (2010), sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarını incelediği çalışmada sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyet ve öğretim türüne göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılığa rastlamazken dersi uygulamalı işleyen öğrencilerin dersi teorik işleyen öğrencilere göre olumlu yönde tutum geliştirdiği bulgusuna ulaşmıştır. Adayların yaratıcı drama dersi aldıktan sonra tutumlarının da olumlu yönde geliştiği gözlenmiştir.

Tutuman (2011) Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri araştırmasında elde edilen bulgular şu şekilde sıralanabilir; Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerine göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür. Okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi açısından bilme ve anlama düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanırken kıdem, cinsiyet, yaş gibi değişkenler açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygularken, öğrencileri sınava hazırlama kaygısından ve sınıfın dar oluşundan kaynaklanan sorunları diğer sorunlara oranla daha sık yaşadıkları görülmüştür. Yaratıcı drama dersi alanların kendilerini yeterli gördükleri ve derslerde etkili bir şekilde bu yöntemi kullandıklarına rastlanmıştır. Yine yaratıcı drama eğitimi almayan Türkçe öğretmenlerinin de kendilerini yeterli görmedikleri için yöntem olarak derslerde yaratıcı dramayı kullanmadıkları saptanmıştır.

Kale (2011), yaratıcı drama kursuna katılan ve katılmayan okul yöneticilerinin yaratıcı düşünmeye yönelik algılarının incelediği araştırmasında

yaratıcı drama kursunun okul yöneticilerinin yaratıcı düşünmeye yönelik algılarını olumlu şekilde etkilediği görülmüştür. Ayrıca yaratıcı düşünmenin yönetimde önemli ve gerekli olduğu hususunda yeni fikirler ortaya çıktığı görülmüştür.

Yıldırım (2011) okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını incelediği araştırmada, okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada veriler üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan drama dersini almış okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarından elde edilmiştir. Araştırmada, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının drama dersinden aldıkları nota göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Başçı ve Gündoğdu (2011) tarama modelinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında drama dersini almış öğretmen adaylarının dramaya yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemeyi ve drama dersine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda Fen Bilgisi bölümündeki öğretmen adaylarının diğer bölümlerdeki adaylara göre tutum puanları daha yüksek çıkarken cinsiyet ve not ortalaması açısından anlamlı bir farklılığa ulaşılmamıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının görüşleri drama yönteminin dersleri daha eğlenceli hale getirdiği, kalıcı öğrenmeyi desteklediği ve duyuşsal alan becerilerinin gelişmesinde etkili olduğu yönündedir.

Aslan (2014), yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarını incelediği çalışmasında sınıf öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının tüm sınıflarına yaratıcı drama öz yeterlik ölçeği uygulanarak yaratıcı drama yönteminin derslerde kullanımı ile ilgili öz yeterlik ve tutumları araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda ileriye dönük olarak öğretmen olduklarında drama etkinliklerine yönelik yeterli bilgiye ve öz yeterliliğe sahip olmaları gerektiği belirtilmiştir. Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanma konusunda öz yeterlikleri olumlu çıkmıştır. Cinsiyet açısından incelendiğinde kadın öğretmen adaylarının tutumları erkek öğretmen adaylarından daha yüksek çıkmıştır.

Güler (2015), sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri adlı çalışmasında öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin yeterli düzeyde öz yeterliğe sahip oldukları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin öz yeterliklerine incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Cinsiyet açısından incelendiğinde; kadın öğretmenlerin öz yeterlikleri erkek öğretmenlere göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hizmet süresi açısından öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Uzun (2016), "Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine Yönelik Tutum ve Öz Yeterlikleri İle Hayat Bilgisi Dersinde Kullanımına İlişkin Görüşleri" isimli yüksek lisans tezinin araştırmasının sonucuna göre sınıf öğretmenleri yaratıcı drama yöntemini hayat bilgisi derslerinde kullanmakta olup, öğrenmeyi kolaylaştırdığını düşünmektedir. Uygulamanın yapıldığı sınıf öğretmenleri yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik orta düzeyde tutum geliştirmiş olup kendilerini de uygulama hususunda orta dereceli yeterli görmektedirler. Yapılan araştırmada sınıf öğretmenlerinin rol oynama, canlandırma, oyun oynatma gibi tekniklerden faydalandığına ulaşılmış olup; sınıf mevcudunun uygun olmaması, zaman ve mekânın kısıtlı olması gibi sebeplerden dolayı etkinliklerin uygulanışına aksaklıkların çıktığına dair bilgilere ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun yaratıcı drama ile ilgili bir hizmet içi eğitim ya da kurs almadıklarını, ancak bu hususta bir eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Öz yeterlik algıları, sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf düzeyi, meslek yılı, yaş ve mezuniyet derecelerine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığa ulaşılmamıştır. Aynı değişkenlere göre tutumları incelendiğinde de anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Sınıf öğretmenlerinin tutumları ve öz yeterlikleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Namdar ve Kaya'nın (2018), öğretmenlerin yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik öz yeterlik ve tutumlarını tespit etmek amaçlı yaptıkları araştırmada; öğretmenlerin yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik öz yeterlikleri üzerinde yaratıcı drama uygulamalarının önemli bir etkisi olduğu saptanmıştır. Yaratıcı drama uygulamalarından sonra öğretmenlerin tutumlarında anlamlı bir farklılık oluşmazken

yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin de cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı görülmüştür.

Sakallı (2019), sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri adlı çalışmasında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşlerinin belirlenmesi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısının olumlu olduğu sonucuna ulaşılırken, yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının da cinsiyet ve üniversiteler değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı dramanın etkili olduğu, öğrencinin derse aktif katılımını sağladığı ve dersi monotonluktan çıkardığı tespit edilmiştir. Bu nedenle sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılması gerektiği konusunda öğretmen görüşlerine yer verilmiştir.

Sun (2020), üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarının yaratıcı drama düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi adlı araştırması cinsiyetler açısından incelendiğinde eleştirel tutumlarda kadınların lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Dramaya karşı eleştirel tutumlarla dramaya yönelik tutumlar arasında negatif bir ilişkinin olduğu belirlenmiş, bireysel tutumlarla daramaya yönelik tutumlar arasında ise anlamlı pozitif bir ilişki bulunmuştur. Okudukları bölümlere göre de eleştirel tutumlarda anlamlı farklar rastlanırken, araştırmada yaşa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Mezun oldukları okullar açısından lise lehine Anadolu lisesine göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda yaratıcı dramaya bakış açısının olumlu olduğu saptanmıştır.

Bağ (2021), özel eğitim öğretmenlerinin derslerinde yaratıcı drama kullanma durumlarının incelenmesi çalışmasında özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan zihinsel engelliler öğretmenlerinin derslerinde yaratıcı dramayı kullanma durumlarını incelemiştir. Araştırmanın sonucunda zihinsel engelliler öğretmenlerinin yaratıcı dramayı öğretim yöntem ve tekniği olarak derslerinde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında öğretmenler, yaratıcı dramanın akademik, sosyal, bilişsel gelişimi sağladığını ifade etmişlerdir.

Delihasanoğlu (2021), okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı dramaya ilişkin tutumları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerini incelediği

araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin dramaya yönelik tutumlarının düşük çıktığına rastlarken öz yeterlik algılarının ise yüksek olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Öz yeterlik algıları ve tutumları arasında anlamlı fakat zayıf seviyede negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucunda, okul öncesi öğretmenlerinin dramaya yönelik tutumlarının oldukça düşük olduğu; drama uygulama öz yeterlik algılarının da yüksek olduğu; okul öncesi öğretmenlerinin drama uygulama yeterlik algıları ile dramaya yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı, ancak zayıf seviyede negatif yönlü bir ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gül (2021), okul öncesi eğitimi kurumunda çalışan öğretmenlerin yaratıcı drama tabanlı etkinliklere yönelik yeterlilik algıları ve uygulama düzeylerini araştırdığı çalışmada drama ve yaratıcı dramayı uygulama becerileri ve yöntemin kişilik özellikleri, öğrenme durumları, drama etkinliklerini bilişsel ve uygulama becerileri açısından sonuçlara ulaşılırken; cinsiyet, mesleki deneyim, okul türü ve uygulama düzeylerine göre de bulgulara rastlanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin, drama ve alt boyutlarını oluşturan yeterliliklerinin hepsinde bilme düzeylerinin, tam olarak uygulama düzeylerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bilme düzeyi arttıkça uygulama düzeyi de artmaktadır.

Akkale (2021), "Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanımına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Tutumlarının İncelenmesi" adlı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumlarının çok yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, çalıştıkları kurum, eğitim düzeyi, okuttukları sınıf düzeyi ve yaratıcı drama eğitimi aldıkları kurum gibi değişkenler, tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık yaratmamıştır. Ancak, okuttukları sınıf mevcudu ve yaratıcı drama eğitimine katılma durumu, tutum puanları arasında anlamlı farklılık yaratmıştır. Araştırma sonuçları literatürdeki çalışmalarla uyumlu bulunmuş ve bu sonuçlara dayanarak uygulayıcılara ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Demirtaş (2023), yaptığı araştırmada müzik öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı seviyelerinin farklı değişkenler bakımından incelemiş ve yaratıcı drama yöntemine dair görüşlerini belirtmiştir. Bu araştırmanın sonucunda müzik öğretmenlerinin yaratıcı drama kullanımına yönelik öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu ve yaratıcı dramayı faydalı bir yöntem olarak görmekte oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Kavram öğretimi, duygu ve düşüncelerin

ifade edilmesi, özgüven, yaratıcılık ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi yaratıcı dramanın müzik eğitimine katkıları arasında sunulmuştur.

1.2.2. Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlik ve yaratıcı dramaya karşı tutumlarını tespit etmek amaçlı yapılan araştırmaların sonucunda; yaratıcı dramanın öğrencileri sadece akademik düzeyde değil sosyal ve duyuşsal anlamda da destekleyen öğrenci merkezli öğretim yöntemi olarak kabul gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ancak öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik öz yeterlik ve yaratıcı drama yöntemine karşı tutumlarının bazı değişkenlere göre değişiklikler gösterdiği bulgularına rastlanmıştır. Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini sınıfta uygulamaları açısından materyal eksiklerinin ve zaman konusunun bir sorun olduğu görüşlerine ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı drama yöntemine karşı tutumlarını araştıran ve aralarındaki ilişkiyi inceleyen yeterli sayıda araştırma yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2. YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında araştırmanın modeline, desenine, araştırma grubuna, veri toplama araçlarına, güvenirlik çalışmalarına, verilerin toplanma sürecine, verilerin analizinde kullanılan tekniklere yönelik yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli ve Deseni

Araştırmada nicel araştırma yöntemleri genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, birden fazla değişkenler arasında belirli bir korelasyon ilişkisi olup olmadığını tespit etmek ve değişkenler arasındaki ilişkiyi istatistiksel açıdan yordamaya çalışan bir nicel araştırma modelidir (Karasar, 2010). İlişkisel tarama yöntemi, değişkenler arasındaki ilişkileri belirleyip olası sonuçları tahmin ederek değişkenlerin birlikte değişip değişmediğini tespit eder ve değişimin nasıl bir değişim olduğunu göstermeye çalışır (Karasar, 1999). Araştırmanın modeli, Artvin ilindeki sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik ve yaratıcı dramaya ilişkin tutumlarını bazı demografik değişkenler açısından incelerken tutum ve öz yeterlik arasındaki ilişkiyi de incelediği için ilişkisel tarama modelidir.

2.2. Araştırma Grubu

Bu araştırmanın çalışma evrenini 2022-2023 eğitim yılı bahar yarıyılında Artvin ili ve ilçelerinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görev yapan, araştırmaya gönüllü olarak katılan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Okullarda görev yapan 54 kadın, 51 erkek toplam 105 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmada kolay ulaşılabilirlik ve uygulanabilirlik açısından uygun örneklem yöntemi tercih edilmiştir. Büyüköztürk'e (2012) göre zaman, para ve ulaşılabilirlik açısından sınırlılıklar yaşanması sebebiyle kolay ulaşılabilir ve kolay uygulama yapılabilir örneklemlerin tercih edildiği yöntem olan "uygun örneklem yöntemi" ile çalışmanın örneklemi belirlenmiştir. Uygun örneklem yöntemi, zaman, para ve ulaşılabilirlik açısından sınırlılıklar yaşanması sebebiyle kolay ulaşılabilir ve kolay uygulama yapılabilir örneklemlerin tercih edildiği yöntemdir (Büyüköztürk ve

diğerleri, 2012). Araştırma grubunun demografik değişkenlere göre dağılımı yüzde ve frekans açısından Tablo 1' de verilmiştir**.**

Tablo 1. Demografik Özelliklere Göre Yüzde ve Frekans Dağılım Tablosu

		f	%
Yaş	23-30	4	3,8
	30-40	41	39,0
	40-50	29	27,6
	50 ve Üzeri	31	29,5
Cinsiyet	Kadın	54	51,4
	Erkek	51	48,6
Mezun Olunan Okul	Lisans	101	96,2
	Yüksek lisans /doktora	4	3,8
Meslek Yılı	0-10	15	14,3
	10-20	43	41,0
	20-30	41	39,0
	30 ve üzeri	6	5,7
Lisans Eğitiminde Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumu	Evet	58	55,2
	Hayır	47	44,8
Lisanstan Sonra Yaratıcı Drama Alma Durumu	Evet	37	35,2
	Hayır	68	64,8
Lisanstan Sonra Alınan Yaratıcı Drama Eğitiminin Nereden Alındığı	Milli Eğitime Bağlı Hizmet içi Eğitim	25	23,8
	Almadım	66	62,9
	Özel Kurs	14	13,3

Çalışmaya 105 sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılan sınıf öğretmenlerinin %3.8'i 23-30 yaş aralığında, %39'u 30-40 yaş aralığında, %27,6'sı 40-50 yaş aralığında ve %29,5'i 50 yaş ve üzerindedir. Çalışmaya en fazla 30-40 yaş aralığında sınıf öğretmeni katılmışken, en az 23-30 yaş aralığındaki sınıf öğretmenleri katılmıştır. Katılan öğretmenler cinsiyet açısından incelendiğinde %51,4'ü kadın öğretmenken %48, 6'sı erkek öğretmendir. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %96, 2'si lisans mezunuyken, 3,8'i yüksek lisans/doktora mezunudur. Meslek yılları açısından incelendiğinde 0-10 yıl arasında %14,3 öğretmen, 10-20 yıl arasında %41 öğretmen, 20-30 yıl arasında %39 öğretmen, 30 ve üzerinde ise %5,7 öğretmen katıldığı görülmüştür. Araştırmaya en çok 10- 20 yıl arasında mesleki tecrübesi olan öğretmenler katılırken en az da 30 yıl ve üzerinde mesleki tecrübesi olan öğretmenler katılmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %55,2'si lisans eğitimlerinde yaratıcı drama dersi almışken, 44,8'i lisans eğitiminde yaratıcı drama dersi almamıştır. Yine araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %35.2'si lisans

eğitimlerinden sonra yaratıcı drama eğitimi almışken %64,8'i eğitim almamıştır. Öğretmenlerin %23, 8'i milli eğitime bağlı hizmet içi kurslar almışken, 13,3'ü özel kurslara katılmışlardır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Yapılan araştırmada veri toplama araçları olarak "Kişisel Bilgiler Formu", Can ve Cantürk Günhan (2009) tarafından hazırlanan "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği" ile Adıgüzel (2006) tarafından hazırlanan "Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeklere ait bilgilere ayrıntılı bir şekilde aşağıda yer verilmiştir. Örnekleri Ek 1'de sunulmuştur.

Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ve yaratıcı drama dersine yönelik tutum ölçekleri için güvenirlik analizi yapılmış olup bilgiler Tablo 2 ve Tablo 3'te verilmiştir.

2.4.1. Kişisel Bilgiler Formu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri tarafından bazı bilgilere ulaşmak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Formda; yaş, cinsiyet, meslek yılı, mezun olunan okul, üniversitede yaratıcı drama dersi alınıp alınmadığı, üniversiteden sonra yaratıcı drama kursu veya eğitimi alınıp alınmadığı ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Kişisel bilgiler formunda (Ek-5), 6 kapalı uçlu, 1 açık uçlu olmak üzere 7 soruya yer verilmiştir.

2.4.2. Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği

Can ve Cantürk Günhan (2009) tarafından hazırlanan YDYKYÖAÖ (Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ölçek 47 maddeden oluşan 5'li likert tipi ölçektir. Bu maddeler "Hiç Katılmam", "Az Katılırım", "Orta Derecede Katılırım", "Çok Katılırım", "Tam Katılırım" şeklinde 5 kategoride ölçeklenmiştir. 47 maddenin 36 tanesi olumlu, 11 tanesi olumsuz olarak belirlenmiştir. Maddeler yanıtlayıcının olumlu ya da olumsuz yanıtlamaya yönlendirici etkisinin olasılığını azaltmak için karışık olarak verilmiştir.

Cronbach alfa değeri 0,96 olan ölçeğin güvenirliği yüksektir (Can, Cantürk Günhan 2009).

Tablo 2.Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Güvenirlik Analizi

Madde Sayısı	Cronbah Alfa Güvenirlik Katsayısı
47	,953

Tablo 2'de verilen bilgilere göre cronbach alfa değeri 0.96 olan ölçeğin yapılan çalışma için güvenilirlik analizi sonucunda "YDYKYÖAÖ" için cronbach alfa değerinin 0,953 olduğu tespit edilmiştir. Bulunan değerler ölçeğin güvenirlik kat sayısı ile yakın değerlerdedir. Bu değer ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

2.4.3. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Ölçek, Adıgüzel (2006) tarafından YDDYTÖ (Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği) eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarının "Okulöncesinde Drama" ve "İlköğretimde Drama" derslerine ilişkin tutumlarını ölçmek için geliştirilmiştir. Ölçek 50 maddeden oluşan 5'li likert tipi ölçektir. Tutum ifadeleri; "tamamen katılıyorum" (5) "katılıyorum" (4), "kararsızım" (3), "katılmıyorum" (2) ve "hiçbir zaman katılmıyorum" (1)" şeklinde puanlanmıştır. 50 maddelik ölçeğin, 20 maddesi olumsuz, 30 maddesi olumlu ifadelerden oluşmaktadır. Araştırmaya, sınıf öğretmenliği ve okulöncesi öğretmenliği anabilim dallarından 550 öğrenci katılmıştır. Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alpha katsayısı ile 0,90 olarak belirlenmiştir. Geçerlilik için uzman görüşleri ve faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. 18 uzmandan alınan görüşler ve yapılan faktör analizi sonucunda, faktör yükleri yüksek olan 50 tutum maddesi ile ölçeğin son hali oluşturulmuştur. Bu analizler sonucunda, söz konusu derslere ilişkin tutumları ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirildiği sonucuna ulaşılmıştır (Adıgüzel, 2007).

Tablo 3. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Güvenirlik Analiz Sonucu

Madde Sayısı	Cronbach Alpha Güvenilirlik Katsayısı
50	,978

Tablo 3'te görüldüğü üzere güvenilirlik analizi sonucunda "YDDYTÖ" için ise 0,978 olduğu tespit edilmiştir. Bulunan değerler ölçeğin güvenirlik kat sayısı ile yakın değerlerdedir. Bu değer ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

2.5. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama süreci 8 adımdan oluşmaktadır.

1. Verilerin toplanmasından önce araştırmada kullanılacak olan ölçekler (Ek-1) ve tez önerisi Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne sunulmuştur. Enstitünün araştırma için gerekli izni vermesi ile (Ek-2) araştırma için gerekli literatür taraması ve yabancı kaynakların çevirileri yapılmıştır.

2. Araştırmada kullanılacak Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğini kullanmak için Prof. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN'dan (Ek-3) ve Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeğini kullanmak için Prof. Dr. Ömer ADIGÜZEL'den (Ek-4) gerekli izinler alınmıştır.

3. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığı ile Millî Eğitim Bakanlığı, Artvin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden belirlenen okullarda araştırma yapılabilmesi için gerekli resmi izin Nisan 2023 tarihinde alınmıştır (Ek-2).

4. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullardaki idarecilerle görüşülüp izin belgeleri sunulmuştur.

5. Araştırma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılının 2. döneminde Artvin il ve ilçelerindeki belirli ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenlerine ölçeklerin uygulanması ile başlatılmıştır.

6.Ölçeklerin öğretmenlerin öz yeterliklerinin ve tutumlarının drama yönteminin kullanılmasını etkileyip etkilemediğini belirlemek olduğu" açıklanarak isteyenlere "Gönüllü Katılımcı Bilgilendirme Formu" (Ek-5) onaylatılmıştır.

7. Eğitim ve öğretimi aksatmamak için ölçekler öğretmenlere internet üzerinden dağıtılmış ve ölçeklerin doldurulması belirtilen süre içinde tamamlanmıştır.

8. Öğretmenler tarafından doldurulan anketler bir araya getirilerek, veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

Elde edilen veriler, geçerlik ve güvenirlik açısından ölçme değerlendirme anabilim dalı öğretim görevlisi Doç. Dr. Hatice KUMANDAŞ ÖZTÜRK, istatistik bölümü Dr. Öğr. Üyesi Serpil AYDIN ve Doktorant Şadiye ÇAKICI tarafından veriler incelenerek değerlendirilmiştir. Ölçeklerin güvenirlik analizlerinin bu araştırma için tekrar yapılmasını önermişler, analizlerin yorumlamalarının doğruluğu hakkında dönütler vermişlerdir. Bu değerlendirmeler sonucunda önerdikleri düzenlemeler yapılmıştır ve veriler nihai hale ulaşmıştır. Ayrıca tezin tamamının dil ve anlatım bakımından incelenmesi Türkçe öğretmeni Gürcan ATAMAN ve Öğr. Gör. Dr. Eda GÜL ROİDİ tarafından, İngilizce çevirisi İngilizce öğretmeni Aycihan ONUK tarafından incelenmiş; gerekli düzenlemeler araştırmacı tarafından yapılmıştır.

2.6. Verilerin Analizi

Yapılan araştırmada verilerin toplanması tamamlandıktan sonra kullanmış olduğumuz veri toplama araçları (kişisel bilgiler formu, YDDYTÖ, YDYKYÖAÖ) ile elde ettiğimiz veriler SPSS 29.0 istatistik paket programı kullanılarak istatiksel veri analizleri yapılmıştır. Dağılımların normalliğini test etmek amacıyla KolmogroV Smirnov testi uygulanmıştır. Yapılan analizlerde $p>0,05$ olması gerekirken değerler $p<0,05$ olduğundan dolayı verilerin normal dağılıma uymadığı görülmüştür. Bu sonuçlara dayanarak non parametrik testlerle (Mann Whitney -U, Kruskal Wallis) analizleri yapılmıştır. Ayrıca betimsel istatistikle demografik değişkenlerin frekans ve yüzdelikleri hesaplanmış, öğretmenlerin "Tutum ve Öz yeterlik" arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla korelasyon analizleri yapılmıştır.

Normallik testi uygulanan Kolmogorov Smirnov testi sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları

	İstatistik	**sd**	**p değeri**
Öz yeterlik	,110	105	0,003
Tutum	,164	105	<001

3. BULGULAR

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizi sonucunda, öğretmenlerin yaratıcı drama kullanımına yönelik öz yeterlikleri ve yaratıcı dramaya ilişkin tutumları, bu iki değişken arasındaki ilişki ile öz yeterliklerin ve tutumların çeşitli demografik değişkenlerle ilişkisi aşağıda detaylı olarak sunulmuştur. Öncelikle ölçeklerle elde edilen verilerin normal dağılıma uyup uymadığı kontrol edilerek kullanılacak analizlerin yöntemi belirlenmesi amaçlanmıştır.

Tablo 4 incelendiğinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile yaratıcı drama dersine yönelik tutum verileri p değerleri sırası ile 0,003 ve 0,001 şeklindedir. Bu değer kritik değer olarak kabul edilen $p>0,05$ olması gerekirken $p<0,05$ olduğundan, veriler normal dağılıma uymamaktadır.

Bu bilgilere dayanarak verilerin analizi için non parametrik testlerden Mann Whitney-U testi ve Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Ayrıca betimsel istatistikle demografik değişkenlerin frekans ve yüzdelikleri hesaplanmış, öğretmenlerin "Tutum ve Öz yeterlik" arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla da korelasyon analizleri yapılmıştır.

3.1. Ana Probleme Ait Bulgular

"Öğretmenlerin yaratıcı dramaya ilişkin tutumları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasında bir ilişki var mıdır?" sorusuna ait korelasyon sonuçları Tablo 5' te verilmiştir.

Tablo 5. Öz Yeterlik ve Tutum Arasındaki Spearman's Korelasyon Testi Analiz Sonuçları

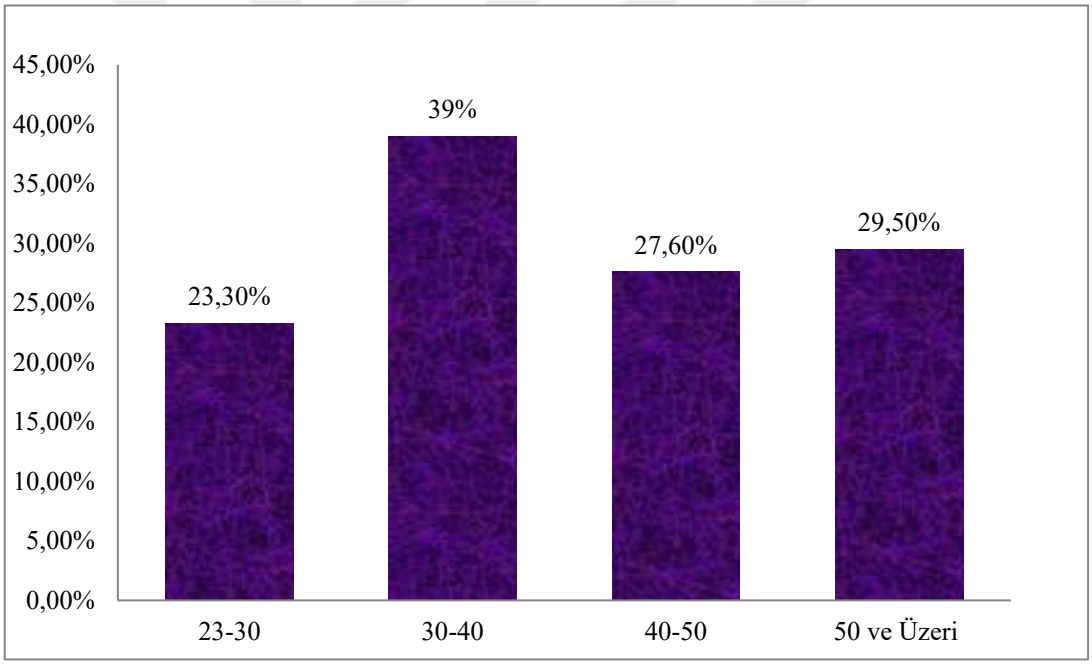
		Öz yeterlik	**Tutum**
Öz yeterlik	Korelasyon Katsayısı	1.000	,181*
	Sig (1- tailed)		,033
	N	105	105
Tutum	Korelasyon Katsayısı	,181*	1.000
	Sig (1-tailed)	,033	
	N	105	105

Tablo 5, Öz yeterlik ve Tutum arasındaki korelasyon ilişkisinin istatistiksel analizini göstermektedir. Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin yönü

ve gücünü belirlerken, “Sig (1-tailed)” değeri ise bu ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını gösterir. Öz yeterlik ve tutum arasındaki korelasyon kat sayısı 0, 181 olarak tespit edilmiştir. Bu değer öz yeterlik ve tutum arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğunu gösterir. Yani öz yeterlik arttıkça tutum da artma eğilimi gösterir. Sig (1- tailed) değeri 0,033, 0,05’ten küçük olduğu için istatistiksel olarak anlamlı kabul edilir. Öz yeterlik ve tutum arasındaki ilişki tesadüfi değildir. Sonuç olarak; öz yeterlik ve tutum arasında istatistiksel olarak, zayıf ve pozitif yönlü (r=,181) bir ilişki bulunmaktadır.

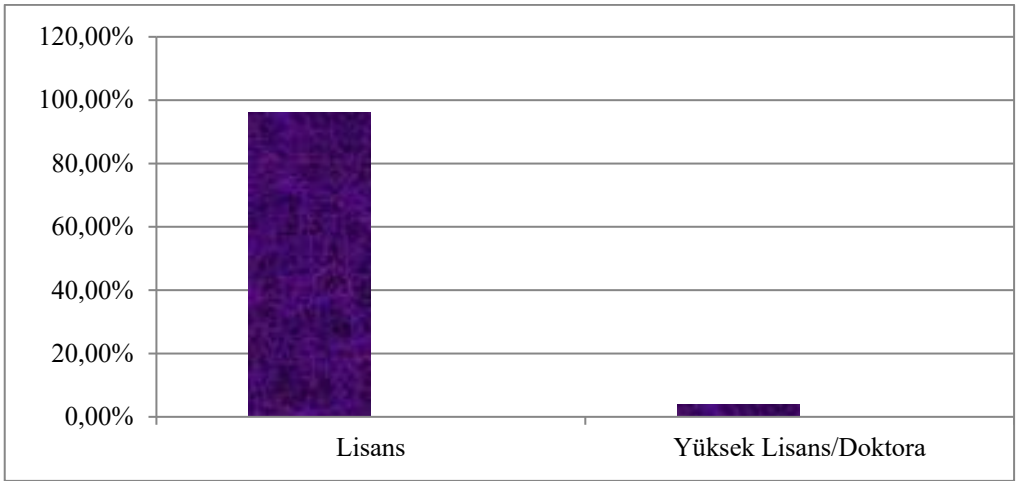
3.2. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri nelerdir? Sorusuna ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir.

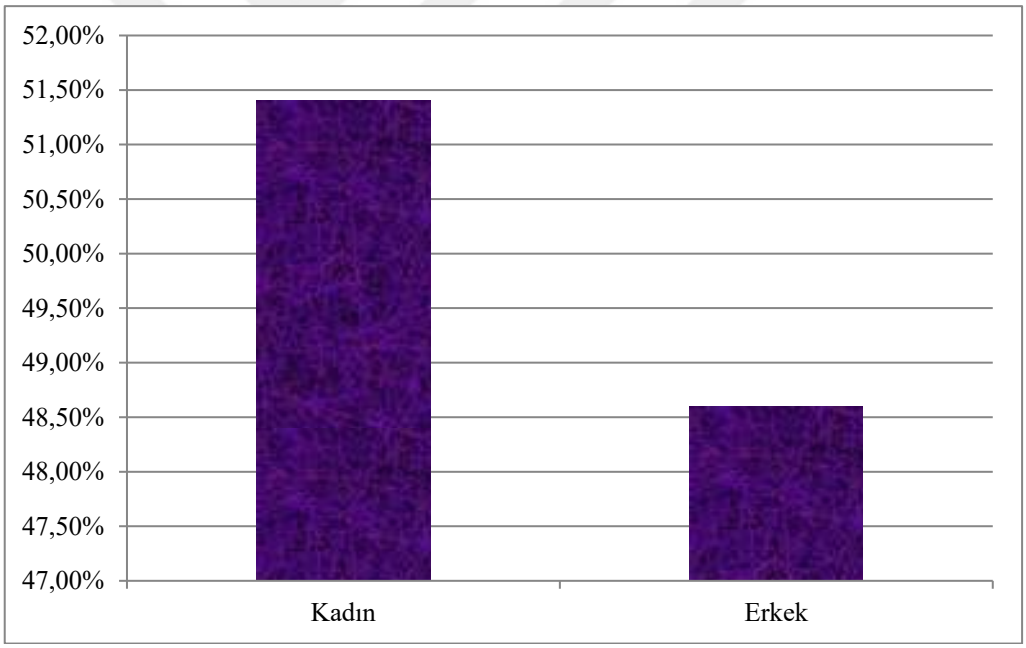

Şekil 2. Yaş Grafiği

Çalışmaya 105 sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılan sınıf öğretmenlerinin %3.8’i 23-30 yaş %39’u 30-40 yaş %27,6’sı 40-50 yaş ve %29,5’i 50 yaş ve üzerindedir. Çalışmaya en fazla 30-40 yaş aralığında sınıf öğretmeni katılmışken en az 23-30 yaş aralığındaki sınıf öğretmenleri katılmıştır.

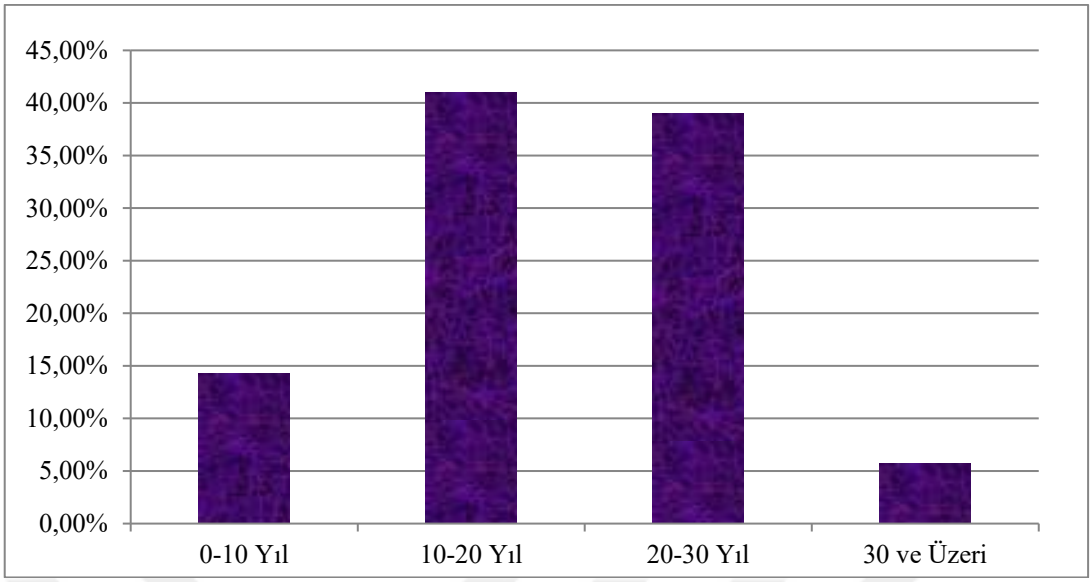

Şekil 3. Mezun Olunan Okul Grafiği

Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %96, 2'si lisans mezunuyken 3,8'i yüksek lisans/doktora mezunudur.

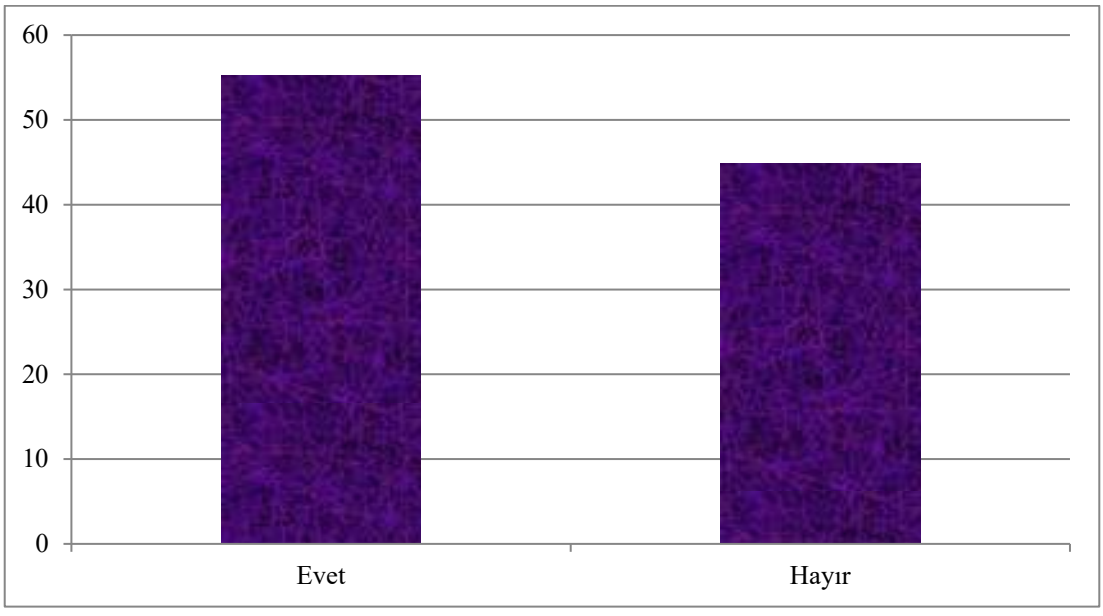

Şekil 4 . Cinsiyet Grafiği

Katılan öğretmenler cinsiyet açısından incelendiğinde %51,4'ü kadın öğretmenken %48, 6'sı erkek öğretmendir.

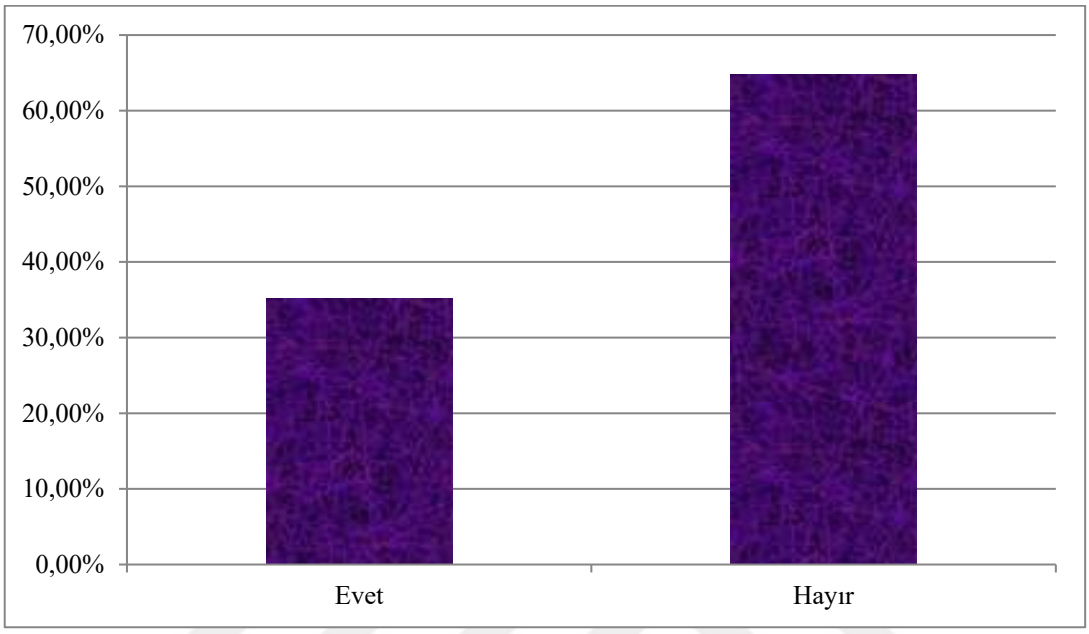

Şekil 5. Mesleki Yıl Grafiği

Meslek yılları açısından incelendiğinde 0-10 yıl arasında %14,3 öğretmen, 10-20 yıl arasında %41 öğretmen, 20-30 yıl arasında %39 öğretmen, 30 ve üzerinde ise %5,7 öğretmen katıldığı görülmüştür. Araştırmaya en çok 10-20 yıl arasında mesleki tecrübesi olan öğretmenler katılırken, en az katılım sağlayanlar da 30 yıl ve üzerinde mesleki tecrübesi olan öğretmenlerdir.

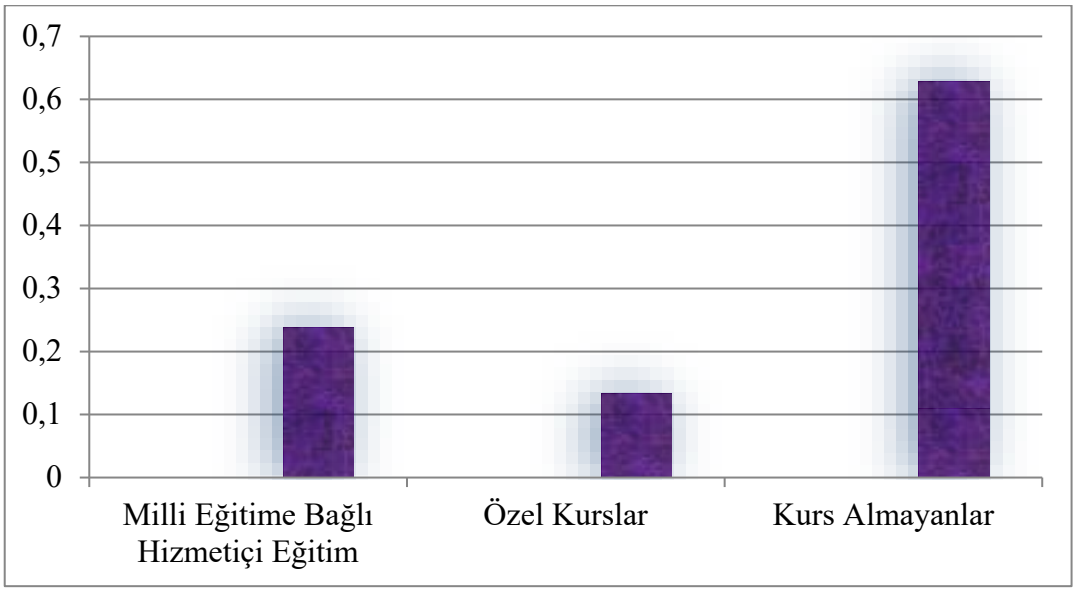

Şekil 6. Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %55,2'si lisans eğitimlerinde yaratıcı drama dersi almışken 44,8'i lisans eğitiminde yaratıcı drama dersi almamıştır.

Şekil 7. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %35,2'si lisans eğitimlerinden sonra yaratıcı drama eğitimi almışken %64,8'i eğitim almamıştır.

Şekil 8. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Kursunun Alındığı Yerler

Öğretmenlerin %23, 8'i milli eğitime bağlı hizmet içi kurslar almışken 13,3'ü özel kurslara katılmışlardır.

3.3. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları nasıldır? sorusuna ilişkin sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Tutumları Betimsel Analiz Sonuçları

	n	Ortalama	Standart Sapma	Min. Değer	Maks. Değer
Tutum	105	3,24	,62	1	4,70

Tablo 6'da sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu gösteren betimsel analiz sonuçları incelendiğinde; öğretmenlerin tutumlarının minimum değeri 1, hiç katılmıyorum düzeyinde, maksimum değeri 4,70 değeri ile tamamen katılıyorum düzeyine yakındır. Ayrıca öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ortalama puanı 3,24 olarak tespit edilmiştir.

3.4. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlikleri nasıldır? Sorusuna ilişkin sonuçlar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Uygulamaya Yönelik Betimsel Analiz Sonuçları

	n	Ortalama	Standart Sapma	Min. Değer	Maks. Değer
Öz Yeterlik	105	3,855	,49454	1,81	5

Tablo 7'de sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu gösteren betimsel analiz sonuçları incelendiğinde; öğretmenlerin öz yeterliklerinin ortalamaları 3,85 değeri ile çok katılırım düzeyine yakındır. Öğretmenlerin öz yeterliklerinin minimum değeri 1,81 ile az katılırım düzeyine yakınken, maksimum değeri 5, tam katılırım düzeyindedir.

3.5. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin, meslek yılı, yaş, cinsiyet, lisans eğitimi sırasında veya hizmet içi eğitimle yaratıcı drama eğitimi alma gibi durumları yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarını etkiler mi? Sorusuna ilişkin bulgular verilmiştir.

Öğretmenlerin meslek yılı ile yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları arasındaki ilişki Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Meslek Yılına Göre Tutum Kruskal-Wallis Test

	Meslek Yılı	**n**	**Sıra Ortalaması**	**p**
Tutum	0-10	15	53,10	,993
	10-20	43	53,98	
	20-30	41	52,09	
	30 ve üzeri	6	52,00	
	Toplam	105		

Meslek yılları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Ancak ortalamalara baktığımızda 10-20 yıllık öğretmenlerin tutumlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu belirlenirken 30 yıllık ve üzerinde olan öğretmenlerin tutumlarının diğerlerine göre daha az olduğu belirlenmiştir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ile cinsiyet arasındaki ilişki Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Cinsiyet Açısından Tutum Mann-Whitney U Testi

	Cinsiyet	**n**	**Sıra ortalaması**	**p**
Tutum	Kadın	54	55,96	,305
	Erkek	51	49,86	
	Toplam	105		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$). Ancak ortalamaları incelendiğinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı erkeklerde yüksekken, yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutum kadınlarda daha yüksektir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının üniversitede yaratıcı drama eğitimi alma durumuna göre ilişkisi Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumuna Göre Tutum Mann-Whitney U Test

	Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu	n	Ortalama	p
Tutum	Evet	58	52,47	,844
	Hayır	47	53,65	
	Toplam	105		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının, üniversitede yaratıcı drama eğitimi alıp almaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak ortalamalara bakıldığında, yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumun üniversitede yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının üniversiteden sonra yaratıcı drama alma durumlarına göre ilişkisi Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna Göre Tutum Mann-Whitney U Testi

	Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu	n	Ortalama	p
Tutum		39	52,95	,989
		66	53,03	
		105		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının, üniversiteden sonra yaratıcı drama eğitimi alıp almaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak ortalamalara baktığımızda; öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının üniversiteden sonra yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimlerinin alındığı yere göre yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları arasındaki ilişki Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Yaratıcı Drama Eğitiminin Alındığı Yere Göre Tutum Mann-Whitney U Testi

	Yaratıcı Drama Eğitiminin Alındığı Yere Göre	n	Ortalama	p
Tutum	Milli Eğitime Bağlı Hizmet içi Eğitim	25	21,14	
	Özel Kurs	14	17,96	,409
	Toplam	39		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimini aldığı yer arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak ortalamalara baktığımızda yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutum, milli eğitime bağlı hizmet içi eğitim alan öğretmenlerde daha yüksek çıkmıştır.

3.6. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin, meslek yılı, cinsiyet, üniversitede ve üniversiteden sonra yaratıcı drama eğitimi alma gibi durumları yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerini anlamlı düzeyde etkiler mi? Sorusuna ilişkin bulgular verilmiştir.

Öğretmenlerin meslek yılları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasındaki ilişki Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Meslek Yılına Göre Öz yeterlik Kruskal-Wallis Test

	Meslek Yılı	**n**	**Sıra Ortalaması**	**p**
Öz yeterlilik	0-10	15	51,67	,866
	10-20	43	55,41	
	20-30	41	52,11	
	30 ve üzeri	6	45,17	
	Toplam	105		

Meslek yılları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlikleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür (p>0.05). Ancak ortalamalara baktığımızda 10-20 yılları arasındaki mesleki tecrübeye sahip olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanamaya ilişkin öz yeterlikleri diğerlerine göre daha yüksek gözükmektedir. 30 ve üzerinde mesleki tecrübeye sahip olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik algısı diğerlerine göre daha azdır.

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Cinsiyet Açısından Öz Yeterlik Mann-Whitney U Testi

	Cinsiyet	**n**	**Sıra ortalaması**	**p**
Öz yeterlik	Kadın	54	51,68	,647
	Erkek	51	54,40	
	Toplam	105		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak ortalamaları incelendiğinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı erkeklerde daha yüksek olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin üniversitede yaratıcı drama dersi alma durumları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasındaki ilişki Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumuna Göre Öz yeterlik Mann-Whitney U Testi

	Üniversitede Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu	**n**	**Ortalama**	**p**
Öz yeterlik	Evet	58	53,28	,918
	Hayır	47	52,66	
	Toplam	105		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterliklerinin üniversitede yaratıcı drama eğitimi alıp almaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısının üniversitede yaratıcı drama dersi alanlarda ortalama puanın daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin üniversiteden sonra yaratıcı drama eğitimi alma durumlarıyla yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasındaki ilişki Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna Göre Öz yeterlik Mann- Whitney U Testi

	Üniversiteden Sonra Yaratıcı Drama Dersi Alma Durumu	**n**	**Ortalama**	**p**
Öz yeterlik	Evet	37	47,18	,148
	Hayır	68	56,17	
	Toplam	105		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterliklerinin üniversiteden sonra yaratıcı drama eğitimi alıp almaması arasında anlamlı bir

farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak ortalamalara baktığımızda; öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının üniversiteden sonra yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimi aldığı yere göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasındaki ilişki Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17. Yaratıcı Drama Eğitiminin Alındığı Yere Göre Öz Yeterlik ve Tutum Mann Whitney U Testi

	Yaratıcı Drama Eğitiminin Alındığı Yere Göre	**n**	**Ortalama**	**p**
Öz yeterlik	Milli Eğitime Bağlı Hizmet içi Eğitim	25	19,5	,718
	Özel Kurs	14	20,89	
	Toplam	39		

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterliklerinin öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimini aldığı yer arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05). Ancak ortalamalara baktığımızda yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısının özel kurs alan öğretmenlerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Bu bölümde Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz yeterlikleri ile Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin incelenmesi amaçlı yapılan araştırmanın verilerinin analizinden ortaya çıkan bulgulardan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

4.1.1. Araştırmanın Alt Problemine Ait Sonuçlar

Öz yeterlik ve tutum arasındaki korelasyon testinin sonuçlarına incelendiğinde değişkenler arasında istatistiksel olarak, zayıf ve pozitif yönlü (r=,181) bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu korelasyon analizi, öz yeterlik ve tutum arasında pozitif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı fakat zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir. Korelasyon katsayısının 0.181 olması, öz yeterlik arttıkça tutumun da artma eğiliminde olduğunu, ancak bu ilişkinin gücünün düşük olduğunu belirtir. Anlamlılık düzeyi (Sig (1-tailed) = 0.033), elde edilen korelasyon katsayısının %95 güven düzeyinde anlamlı olduğunu, yani bu ilişkinin rastlantısal olmadığını gösterir. 105 katılımcı üzerinde gerçekleştirilen bu analiz, sonuçların genellenebilirliği açısından yeterli bir örneklem büyüklüğüne dayanmaktadır. Bu bulgular, öz yeterlik ile tutum arasındaki ilişkinin varlığını ve anlamlılığını desteklerken, ilişkinin gücünün zayıf olduğunu da vurgulamaktadır.

4.1.2. Birinci Alt Probleme Ait Sonuçlar

"Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri nelerdir?" sorusuna ait sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Araştırmaya 105 sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılan sınıf öğretmenlerinin %3.8'i 23-30 yaş aralığında, %39'u 30-40 yaş aralığında, %27,6'sı 40-50 yaş aralığında ve %29,5'i 50 yaş ve üzerindedir. Araştırmaya en fazla 30-40 yaş aralığında sınıf öğretmeni katılmışken en az 23-30 yaş aralığındaki sınıf öğretmenleri katılmıştır. Bu durum, Artvin ilindeki sınıf öğretmenlerinin mesleki dağılımında en yoğun grubun 30-40 yaş aralığında olduğunu, bu yaş grubundaki öğretmenlerin meslekte deneyim kazandıkları ve en aktif dönemlerinde olduklarını, buna karşın 23-

30 yaş aralığındaki öğretmenlerin daha az sayıda olup henüz mesleki deneyim ve alışma sürecinde olduklarını göstermektedir. Ayrıca, 40-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin de önemli bir bölümünü oluşturduğu ve mesleki olgunluğa ulaştıkları, 50 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin ise teknoloji kullanımında zorluklar yaşayabileceği düşünülse de araştırmada ikinci en büyük grubu oluşturdukları, bu nedenle aktif olarak mesleklerini sürdürdükleri anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan 105 sınıf öğretmeninin eğitim düzeyi incelendiğinde, %96,2'sinin lisans mezunu, %3,8'inin ise yüksek lisans veya doktora mezunu olduğu görülmektedir. Lisans mezunlarının %96,2 gibi yüksek bir orana sahip olması, öğretmenlerin temel öğretmenlik eğitimini tamamladıklarını ve genel olarak mesleki yeterliliğe sahip olduklarını gösterir. Bu yüksek oran, lisans düzeyinde öğretmen yetiştirme programlarının yaygın ve erişilebilir olduğunu ve öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu programlardan mezun olduğunu düşündürmektedir. Yüksek lisans veya doktora mezunu öğretmenlerin oranının %3,8 gibi düşük bir seviyede olması, öğretmenlerin ileri düzeyde akademik eğitime daha az yöneldiğini göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin lisans eğitimi sonrasında hemen mesleğe atılmayı tercih ettiklerini veya yüksek lisans/doktora eğitimi için yeterli teşvik veya fırsat bulamadıklarını gösterebilir. Bu analiz, Artvin ilinde sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğunu, ancak ileri düzeyde akademik eğitimin (yüksek lisans/doktora) sınırlı sayıda öğretmen tarafından tamamlandığını göstermektedir. Eğitim politikaları ve destek mekanizmaları ile öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin teşvik edilmesi, eğitim kalitesinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Araştırmaya katılan 105 sınıf öğretmeninin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, %51,4'ünün kadın, %48,6'sının ise erkek olduğu görülmektedir. Bu oranlar, cinsiyet dağılımının oldukça dengeli olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda sınıf öğretmenliği mesleğinin her iki cinsiyet tarafından da tercih edilen bir meslek olduğunu göstermektedir. Ancak oran bakımından bakıldığında kadın öğretmenlerin oranının biraz fazla olması ilkokul düzeyindeki öğretmenlik mesleğinin kadınlar arasında daha popüler olduğunu yansıtabilir.

Araştırmanın bulguları meslek yılları açısından incelendiğinde 0-10 yıl arasında %14,3 öğretmen, 10-20 yıl arasında %41 öğretmen, 20-30 yıl arasında %39

öğretmen, 30 ve üzerinde ise %5,7 öğretmenin katıldığı görülmüştür. Araştırma bulguları, Artvin ilinde sınıf öğretmenlerinin mesleki tecrübelerine göre dağılımlarında 10-20 yıl ve 20-30 yıl arası tecrübeye sahip öğretmenlerin yüksek oranda temsil edildiğini, mesleki başlangıç ve son dönemlerdeki öğretmenlerin ise daha az temsil edildiğini göstermektedir. Araştırmaya en çok 10-20 yıl arasında mesleki tecrübesi olan öğretmenler katılırken en az da 30 yıl ve üzerinde mesleki tecrübesi olan öğretmenler katılmıştır.

Araştırmaya katılan 10-20 yıllık mesleki tecrübeye sahip öğretmenlerin araştırmalara katılım konusunda daha istekli oldukları söylenebilir. 20-30 yıl arası mesleki tecrübeye sahip öğretmenlerin meslekte uzun yıllar geçirmiş eğitim-öğretim sürecinde önemli rol oynayan tecrübeli öğretmenler oldukları, desteklenerek araştırmalara katılım isteklerinin daha da arttırılabileceği yorumu yapılabilir.

Araştırmaya katılan 0-10 yıllık mesleki tecrübeye sahip öğretmenler %14,3 oranında az katılım sağlamışlardır. Bu durum henüz mesleki deneyim kazanma sürecinde olduklarını, araştırmalara katılım konusunda daha az istekli oldukları sonucunu verebilir. Araştırmaya %5,7 oranı ile en az katılan 30 yıl ve üzerinde mesleki tecrübeye sahip öğretmenlerin olması, kariyerlerinin son dönemlerinde olmalarından kaynaklı teknolojiye, yeniliklere uyum sağlama ve araştırmalara katılım konusunda pek istekli olmadıklarını gösterebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %55,2'si lisans eğitimlerinde yaratıcı drama dersi almışken 44,8'i lisans eğitiminde yaratıcı drama dersi almamıştır. %55,2'lik bir oran, lisans eğitiminde yaratıcı drama eğitiminin nispeten yaygın olduğunu öğretmenlerin yarıdan fazlasının yaratıcı drama ile ilgili temel bilgi ve becerilere sahip olduğunu, eğitim fakültelerinin müfredatlarında yaratıcı drama eğitiminin önemli bir yeri olduğu sonuçlarına ulaştırır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %35.2' si lisans eğitimlerinden sonra yaratıcı drama eğitimi almışken %64,8'i ise yaratıcı drama eğitimi almamıştır. Bu veriler yaratıcı drama eğitiminin öğretmenler arasında hâlâ yaygın olmadığını, bu tarz yöntem ve teknikler hususunda yeterince vurgu yapılmadığını düşündürebilir. Diğer oran ise öğretmenler arasında drama eğitimi talebinin olduğu ve öğretmenler arasında yeni yeni yayılan bir farkındalık oluştuğu söylenebilir.

Yapılan araştırmada öğretmenlerin %23,8'i Milli Eğitime Bakanlığına bağlı hizmet içi kurslar almış, %13,3'ü özel kurslara katılırken %62,9'u herhangi bir kursa katılmamıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak öğretmenlerin %37,1'inin yaratıcı drama ile ilgili kurslara katıldığı belirlenmiştir. Bu bulgular öğretmenlerin yaratıcı drama hususunda çeşitli kaynaklardan eğitim aldığını göstermektedir. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı hizmet içi kurslara katılanların fazla olması sonucu resmi eğitim kurumlarının yaratıcı drama eğitimini önemsediğini göstermektedir. Ancak büyük bir çoğunluğun henüz bir eğitim almadığı sonucu, yaratıcı drama ve yaratıcı dramanın eğitimde yeri ve önemi ile ilgili yaygın bir algının oluşmadığını gösterebilir. Yine ulaşım sorunundan kaynaklı ekonomik masraflar da bu tercihin sebeplerinden biri olabilir.

4.1.3. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

"Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin genel tutumları nasıldır?" sorusuna ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu gösteren betimsel analiz sonuçları incelendiğinde; öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ortalamaları 3.24 (kararsızım) düzeyindedir. Öğretmenlerin tutumlarının minimum değeri 1 (hiç katılmıyorum), maksimum değeri 4,70 (tamamen katılıyorum) düzeyindedir. Sınıf öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları orta düzeydedir denebilir.

4.1.4. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

"Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlikleri nasıldır?" sorusuna ait sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterliklerinin ne düzeyde olduğunu gösteren betimsel analiz sonuçları incelendiğinde; öz yeterliklerinin ortalamaları 3,85 (çok katılırım) düzeyindedir. Öğretmenlerin öz yeterliklerinin minimum değeri 1,81 (az katılırım), maksimum değeri 5 (tam katılırım) düzeyindedir. Sınıf öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri yüksek düzeydedir denilebilir.

4.1.5. Dördüncü ve Beşinci Alt Probleme Ait Sonuçlar

Araştırmada; meslek yılları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ve öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlikleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Akkale (2021), Delihasanoğlu (2021) ve Güler (2015) çalışmalarında öğretmenlerin, meslek yılları ile yaratıcı dramaya yönelik tutum ve öz yeterlikleri arasındaki ilişkiyi incelemiş ancak aralarında bu araştırmaya benzer şekilde anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırma, ortalamalara göre incelendiğinde 10-20 yılları arasındaki mesleki tecrübeye sahip olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanamaya ilişkin öz yeterliklerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. 30 ve üzerinde mesleki tecrübeye sahip olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri diğerlerine göre daha azdır.

Sonuçlar yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları açısından incelendiğinde 10-20 yıllık öğretmenlerin tutumlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu gözlenirken 30 yıllık ve üzerinde olan öğretmenlerin tutumlarının diğerlerine göre daha az olduğu gözlenmiştir. Bu sonuçlar, meslek yılları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ve öz yeterlik algıları arasında bazı önemli ilişkiler olduğunu ortaya koymaktadır. Öncelikle, mesleki tecrübenin yaratıcı drama yöntemini uygulamaya yönelik öz yeterlik üzerindeki etkisi incelendiğinde, 10-20 yıl arasındaki meslek yıllarına sahip öğretmenlerin diğer gruplara kıyasla daha yüksek öz yeterlik algısına sahip oldukları görülmektedir. Bu, orta düzeyde mesleki deneyim kazanmış olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya daha fazla güven duyduklarını işaret edebilir. Öte yandan, 30 yıl ve üzerinde meslek yılına sahip olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik algısının diğer gruplara göre daha düşük olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, uzun yılların deneyimine sahip olan öğretmenlerin belirli bir noktada yeniliklere karşı daha dirençli olabileceklerini veya daha az güven duyabileceklerini gösterebilir.

Ayrıca, yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumların incelenmesi, benzer bir eğilim göstermektedir. 10-20 yıl arası meslek yıllarına sahip olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının diğer gruplardan daha olumlu olduğu, bu yönteme daha açık oldukları gözlenirken, 30 yıl ve üzerinde meslek yılına sahip

olan öğretmenlerin tutumlarının diğer gruplara kıyasla daha az olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, mesleki deneyimin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumları ve öz yeterlik algısını nasıl etkileyebileceğini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Sonuç olarak, bu bulgular, yaratıcı drama yönteminin öğretmenlerin mesleki deneyimleri ve tutumları açısından farklılık gösterebileceğini ve bu faktörlerin bu yöntemin etkin bir şekilde uygulanmasında rol oynayabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin eğitim ve destek programlarında bu faktörlerin dikkate alınması, yaratıcı drama yönteminin kullanımını artırmak ve eğitim kalitesini iyileştirmek için önemli bir adım olabilir. Yönel (2004) meslek yılının, drama uygulama becerilerini arttırdığını söylemiş, Albayrak (2005) meslek yılının yaratıcı dramaya yönelik tutumu etkilediğine dair sonuçlara ulaşırken, Akyel ve Çalışkan (2013), Saylan (2019), meslek yılı ile öz yeterlik arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Yapılan araştırmada, öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ile öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Başçı ve Gündoğdu (2011), Oğuz Namdar ve Kaya (2018), Uzun'un (2016), yapmış oldukları çalışmalar araştırmayı destekler niteliktedir. Yapmış oldukları araştırmada öğretmenlerin öz yeterlik ve tutumlarının cinsiyete bağlı olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Başçı ve Gündoğdu (2011) yapmış oldukları çalışmada dramaya karşı tutumla cinsiyet arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar yapılan araştırmayı destekler niteliktedir. Ancak yapılan analizler ortalamalar açısından incelendiğinde cinsiyetler arasında belirli bir eğilim gözlemlenmektedir. Erkek öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri daha yüksekken, kadın öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu görülmektedir. Bu, cinsiyetler arasında bireysel farklılıkların olduğunu ve bu farklılıkların, öz yeterlikleri ile tutumlar arasında nasıl bir ilişki kurduğunu anlamamıza yardımcı olabilir. Örneğin, erkek öğretmenlerin daha yüksek öz yeterlik algısı, yaratıcı drama yöntemini daha etkin bir şekilde uygulama eğiliminde olduklarını gösterebilir. Ancak kadın öğretmenlerin daha olumlu tutumu, bu yönteme daha fazla ilgi duyduklarını veya yönteme karşı

daha açık olduklarını gösterebilir. Aslan (2014) ise yaptığı çalışmada kadın öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının erkek öğretmen adaylarından daha yüksek çıktığı sonucuna ulaşmıştır. Güler (2015) kadın öğretmenlerin yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğunu sonucuna ulaşırken, Sakallı (2019) cinsiyet ve öz yeterlik arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

Yapılan araştırmanın sonucunda, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ve öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterliklerinin üniversitede yaratıcı drama eğitimi alıp almaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Yapılan analizler ortalamalara göre incelendiğinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin üniversitede yaratıcı drama dersi alanlarda yüksekken, yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumun üniversitede yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerde daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu bulgu, üniversitede yaratıcı drama dersi alan öğretmenler ile almayanlar arasında öz yeterlikleri ile tutumlar arasında farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Üniversitede yaratıcı drama dersi alan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin daha yüksek olduğu, yani bu öğretmenlerin kendilerini bu yöntemi uygulamada daha yetkin hissettikleri görülmektedir. Öte yandan, üniversitede yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, üniversitede yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine karşı daha pozitif bir bakış açısına sahip olduklarını göstermektedir. Bu sonuçlar, yaratıcı drama derslerinin öğretmenlerin öz yeterliklerine olumlu katkıda bulunabileceğini, ancak tutumları üzerindeki etkisinin daha karmaşık olabileceğini düşündürebilir.

Araştırmanın diğer sonuçlarından biri de öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının ve öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterliklerinin üniversiteden sonra yaratıcı drama eğitimi alıp almaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamasıdır. Ancak ortalamalar incelendiğinde, öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının ve yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının üniversiteden sonra yaratıcı drama dersi almayan öğretmenlerde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlikleri arasında aldıkları eğitim yerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak, yapılan analizler, özel kurs alan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısının daha yüksek olduğunu, Milli Eğitime Bakanlığı'na bağlı hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin ise yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğunu göstermiştir. Bu durum, özel kurslarda uygulamalara daha fazla yer verilerek yaratıcı drama uygulama becerilerinin özel kursa giden öğretmenlerde daha fazla olduğunu düşündürebilir. Öte yandan, yapılan literatür taramaları, drama eğitimi alan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine karşı tutumlarının ve öz yeterliklerinin olumlu yönde etkilendiğini ortaya koymaktadır (Kuşdemir Kayıran, 2018). Ancak, bazı çalışmalar drama eğitimi ile tutumlar arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır (Akkale, 2021), bazıları ise lisans döneminde ders alma durumunun öğretmenlerin dramaya yönelik tutumlarını etkilediğini, ancak öz yeterliklerini etkilemediğini belirtmiştir (Delihasanoğlu, 2021). Ayrıca, öğretmen adaylarına yönelik yapılan çalışmalarda, drama eğitimi alan öğretmen adaylarının derslerinde yaratıcı dramayı daha çok kullandığı ve yaratıcı drama uygulamalarına katıldıktan sonra tutumlarının olumlu yönde değiştiği sonuçlarına ulaşılmıştır (Oğuz ve Altun, 2011; Çetingöz, 2012; Oğuz Namdar ve Kaya, 2018).

4.2. Öneriler

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin ders işleyiş sürecinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin belirli değişkenler açısından incelenmesini amaçlamıştır. Bu kapsamda, sınıf öğretmenlerinin tutumları ile öz yeterlilikleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı ve bu tutum ile öz yeterliklerin demografik değişkenlere göre nasıl değiştiği araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda; sınıf öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri yüksekken, yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarının orta düzeyde olduğu, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak zayıf ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya ilişkin tutumlarının sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularına dayanarak benzer çalışmalara ışık tutması amacıyla bazı önerilerde bulunulmuştur.

4.2.1. Öğretmenlere Yönelik Öneriler

1. Öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik öz yeterliklerini arttırabilmeleri için öğretmenlere drama ile ilgili daha sık hizmet içi eğitimler verilmeli ve bütün öğretmenlere drama eğitimi alma imkânı sağlanmalıdır.
2. Öğretmenlere yaratıcı drama yöntemini deneyerek pratiğe dökme imkânları sunulmalıdır, zira bu uygulamalar öğretmenlerin öz yeterliklerini olumlu etkileyebilir.
3. Yaratıcı drama hususunda deneyimli öğretmenlerin yeni öğretmenlere mentorluk yaparak destek sunması, yeni öğretmenlerin öz yeterliklerinin gelişimine katkı sağlayabilir.
4. Yaratıcı drama alanındaki yeni gelişmelerin takip edilerek öğretmenlere güncel hizmet içi eğitimler sunulması ve öğretmenlere katılım imkânlarının artırılması, öğretmenlerin öz yeterliklerini güçlendirebilir.
5. Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı drama yöntemine yer verme durumları ve bu durumun öğrencilerin tutumları ve akademik başarıları üzerindeki etkisinin araştırılması önemlidir.

4.2.2. Millî Eğitim Bakanlığı' na Yönelik Öneriler

1. Okullarda drama etkinliklerinin rahatlıkla uygulanabileceği uygun fiziki ortamların ve materyallerin sağlanması gerekmektedir.
2. Ders dışı egzersiz çalışmalarında yaratıcı drama eğitimlerinin verilerek öğretmenlerin uygulama alanlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
3. Eğitim politikaları ve destek mekanizmaları, öğretmenlerin ileri düzeyde akademik eğitim almalarını teşvik etmeli ve bu konuda burslar, izin politikaları gibi destekler sunmalıdır.

4. Araştırma alanındaki eksikliklerin giderilmesi ve drama eğitimlerinin daha etkili bir şekilde yaygınlaştırılması için Millî Eğitim Bakanlığı'nın destekleyici rol üstlenmesi önemlidir.

4.2.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Yapılan araştırma Artvin ilindeki sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır. Aynı amaç doğrultusunda ülke genelindeki sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutum ve yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasındaki ilişki araştırılabilir.
2. Sınıf öğretmenlerinin derslerinde yaratıcı drama yöntemine yer verme durumlarına göre öğrencilerin derse karşı tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin tespit edilebileceği araştırmalar yapılabilir.
3. Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerde davranış değişikliği oluşturmada etkisi olup olmadığı araştırılabilir.
4. Sınıf öğretmenlerine yaratıcı drama ile ilgili uygulamalar yapılıp tutum ve öz yeterliklerinde değişiklik olup olmadığı araştırılabilir.
5. Yapılan araştırmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili görüşlerinin de alındığı değişik bölgelerde gözleme dayalı nitel çalışmalardan oluşan araştırmalar da yapılabilir.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, H. Ö. (1993). *Oyun ve yaratıcı drama ilişkisi* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Adıgüzel, H. Ö. (2006 a). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı* Drama Dergisi, 1(1), 17-29.

Adıgüzel, Ö. (2006 b). Yaratıcı drama (okulöncesinde drama ve ilköğretimde drama) derslerine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, *1*(2), 7-16.

Adıgüzel, Ö. (2007). Yaratıcı drama (okulöncesinde drama ve ilköğretimde drama) derslerine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi,* 1(2), 7-16.

Adıgüzel, H. (2008). Türkiye'de eğitimde yaratıcı dramanın yakın tarihi. *Yaratıcı Drama* Dergisi, 1(5), 7-49.

Adıgüzel, Ö. (2010). *Eğitimde yaratıcı drama*. (ss. 7-45). Naturel Yayıncılık.

Adıgüzel, H. Ö. (2013). *Eğitimde yaratıcı drama*. (ss. 6-32). Pegem Akademi Yayıncılık

Adıgüzel, Ö. (2022). *Eğitimde yaratıcı drama, 8. Baskı.* Yapı Kredi Yayınları.

Akar, R. (2000) *Temel eğitimin II. aşamasında drama yöntemi ile Türkçe öğretimi Dorothy Heathcote'un uzman rolü yaklaşımı*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi.

Akar, V., R, ve Somers J., W. (2012). *Hümanist ilköğretim programları için ilköğretimde drama: kuram ve uygulama*, PegemA Yayınları.

Akbaş, A.ve Celikkaleli, O. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, öğrenim türü ve üniversitelerine göre incelenmesi. *Mersin üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, 2*(1), 98-110.

Akbulut, M. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının bilgisayara ilişkin öz yeterlik algılarının incelenmesi (İzmir İli Örneği).* Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi.

Akkale, M. A. (2021). *Yaratıcı drama yönteminin kullanımına ilişkin tutumlarının incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi.

Akoğuz, A.ve Akoğuz, M. (2019). *Okul öncesi ve ilkokul için yaratıcı drama etkinlikleri*, Final Kültür Sanat Yayınları.

Akyel, Y. ve Çalışkan, N. (2013). Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin drama yöntemi yeterliliklerinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 14*(3), 161-173.

Akyol, A. K. (2003). Drama ve dramanin önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 1-14.

Annarella, L. A. (1992). Creative drama in the classroom. *Viewpoints (Opinion/Position* Papers, Essays, etc.) .

Aral, N., Baran, G., Pedük, Ş., Erdoğan, S (2003). *Eğitimde drama* (II. Baskı). Ya-Pa Yayıncılık.

Arastaman, G. (2013). Eğitim ve fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin öz-yeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 14*(2), 205-217.

Arieli, B. (2007). *The ıntegratıon of creatıve drama ınto scıence teachıng*. Kansas State Unıversıty.

Argun, Y. ve İkiz, E. (2003). Okul öncesi öğretmenliği programının öğrencilerin mesleki tutum ve algılarına etkilerinin incelenmesi. *OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı*, 8-11. Ekim 2003 Kuşadası /Türkiye, bildiri kitabı 3, s.412-429. Ya-Pa Yayıncılık. İstanbul.

Aslan, G. (2014). *Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi

Balıkçı, T. (2001). *Sanat eğitiminde drama ve yaratıcılığın önemi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi.

Baltaoğlu, M. G., Sucuoğlu, H. ve Yurdabakan, İ. (2015). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ve başarı/başarısızlık yüklemeleri: Boylamsal bir araştırma. *İlköğretim Online, 14*(3), 803-814.

Bağ, L. (2021). *Özel eğitim öğretmenlerinin derslerinde yaratıcı drama kullanma durumlarının incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behaviour change. *Psychological Review*, *84*(2), 191-215.

Bang, M. ve Muedini, D. (2010). Cultural processes in science education: Supporting the navigation of multiple epistemologies. *Science education*, *94*(6), 1008-1026.

Başçı, Z. ve Gündoğdu, K. (2011). Öğretmen adaylarının drama dersine ilişkin tutumları ve görüşleri: Atatürk Üniversitesi örneği. *İlköğretim Online*, *10*(2), 454-467.

Baysal, A. C., (1981). Sosyal psikolojide tutumlar. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 10*(1), 1-18.

Bertiz, H. (2005). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarıve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Bertiz, H. (2011). İlköğretim okullarında yaratıcı drama yönteminin kullanılması ve yaygınlaşması sürecinde karşılaşılan engeller ve sorunların müfettişlerin görüşleri ile belirlenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3*(40), 34-56.

Bilen, M. (1999). *Plandan uygulamaya öğretim (5. Bask*ı). Anı Yayıncılık,

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008*). Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi

Can, B.ve Cantürk-Günhan, B. (2009). Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik ölçeği özet. *e-Journal of New World Sciences Academy*, *4*(1), 1C0004.

Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk eğitim bilimleri dergisi*, *6*(4), 693-712.

Çağlar, N. (2016). *İlköğretim kurumlarındakiDestek eğitim odası (DEO)uygulamasına ilişkin okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Cömert, M., Demirtaş, H., Özer, N. ve Üstüner, M. (2009). Orta öğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,17, 1–16

Çetingöz, D.ve Günhan, B. C. (2011). Drama uygulamalarının okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının drama etkinlikleri planlama becerilerine yönelik görüşleri üzerindeki etkileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7*(2). 89-99.

Çınar, İ. (2008). İlköğretimin önemi ve öğretmen. *Eğitişim dergisi. 20*, 1-28.

Çöme, A. (2011). *Okul yöneticilerinin eğitimde yaratıcı drama faaliyetlerine ilişkin tutumları.*Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi,

Çubukçu, Z. ve Girmen, P. (2007). Öğretmen adaylarının sosyal öz-yeterlik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8*(1), 1-18.

Dalbudak, Z. ve Köksal-Akyol, A. (2006) Anaokulu öğretmenlerinin eğitim programlarında drama etkinliklerine yer verme durumlarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17*(1), 169-188

Dellal, A. N. ve Kara, Z. (2010). Yabancı dil öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerin "drama teknikleri" konusunda farkındalık düzeyleri. *Dil Dergisi*, (149), 7-29.

Delihasanoğlu, M. (2021). *Okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı dramaya ilişkin tutumları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Demirtaş, T. (2023). *Müzik öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı ve görüşleri.* Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi.

Epçaçan, C. ve Demirel, Ö. (2011). Okuduğunu anlama öz yeterlik algısı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of International Social Research*, *4*(16), 71-106.

Erdoğan, T. (2010). *Anadili öğretimiyle birlikte başlayan yabancı dil öğretiminin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin temel dil becerilerine etkisi.* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi.

Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları No: 24.

Eyüp, B., Stebler, M. Z. ve Yurt, S. U. (2012). Türkçe ögretmeni adaylarının özetleme stratejilerini kullanmadaki egilimleri/Tendencies of Pre-Service Turkish Teachers in the Use of Summarizing Strategies. *Dil ve Edebiyat Egitimi Dergisi*, *1*(1), 22.

Fenli, A. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.

Fidan, N. (1986). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Pegem Akademi.

Fulford, J., Hutchings, M., Ross, A. ve Schmitz, H. (2001). *İlköğretimde drama (L.* Küçükahmet, H. Borçbakan ve S. Sadi Karamanoğlu, Çev.). Nobel Yayın Dağıtım

Genç, H. N. (2003). Eğitimde yaratıcı dramanın alımlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24*(24).

Genç, N. (2004). Drama eğitiminin üniversite öğrencilerinin öğretmen, arkadaş, eğitim ve okula yönelim tutumlarına etkisi. *Çağdaş Eğitim Dergisi 29(314), 30-38.*

Gibson, S.ve Dembo, M. H. (1984). Teacher efficacy: A construct validation. *Journal of educational psychology, 76*(4), 569.

Gül, H. (2021). *Okul öncesi eğitimi kurumunda çalışan öğretmenlerin yaratıcı dramatabanlı etkinliklere yönelik yeterlilik algıları ve uygulama düzeyleri.* Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi.

Güleç, B., Eşer, O., Zeydanlı, S., Başaran, F., Kaplan, M. M., & Güleç, E. (2023). Sınıf öğretmenliği mesleğinin önemi ve tarihçesi. *Journal of socıal, humanıtıes and admınıstratıve scıences (joshas), 9*(61), 2417-2422.

Güler, M. (2015). *Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri.* Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi.

Hamurcu, H. (2006). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumları. *Education Sciences*. *4*(4), (1257-1273).

Hanushek, E. A., & Rivkin, S. G. (2012). The distribution of teacher quality and implications for policy. *Annu. Rev. Econ.*, *4*(1), 131-157.

Heathcote, D.ve Bolton, G. (1994). Drama for learning: Dorothy Heathcote's mantle of the expert approach to education. dimensions of drama series. NH 03801-3912.

Kaaland-Wells, C. E. (1993). *Classroom teachers' perception and use of creative drama*. University of Washington .

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul. Evrim Yayınevi.

Kağıtçıbaşı, Ç. ve Cemalcılar, Z. (2014). *Dünden bugüne insan ve insanlar: Sosyal* psikolojiye giriş. Evrim Yayınevi.

Kale, M. (2011). *Yaratıcı drama kursuna katılan ve katılmayan okul yöneticilerinin yaratıcı düşünmeye yönelik algılarının incelenmesi.* Niğde Üniversitesi.

Kalın, Ö. U. (2017). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının değer hiyerarşisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14*(38), 29-44.

Kara, A. (2010). Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9*(32), 49-62.

Kara, Y. ve Cam, F. (2007). Effect of creative drama method on the reception of some social skills. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (32),145-155.

Karadağ, B ve Bektaş, M. (2018). Yaratıcı drama etkinliklerinin sınıf öğretmeni adaylarının demokratik tutumlarına etkisinin incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi* Dergisi, (36), 24-45.

Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi (9. Basım)*. Nobel Yayın Dağıtım.

Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi (19. Baskı)*.Nobel Yayın Dağıtım.

Kavcar, C. (1985). Örgün eğitimde dramatizasyon. *Eğitim ve bilim*, 10(56), 1-10.

Kavcar, C &Oğuzkan, F. (1988). *Türkçe öğretimi- Türkçe ve sınıf öğretmenleri için*. Engin Yayınevi

Kayıran, B. K. (2018). Sınıf öğretmenliği adaylarının yaratıcı dramaya ilişkin algıları ve tutumları üzerine bir çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *31*(2), 679-708.

Kıray, E. (2011, Ekim 25). *Elçin'in Dünyası*. Ekim 2023 tarihinde https://elcinkiray.blogspot.com/2011/10/yaratc-drama_25.html adresinden alındı.

Köçer, M. ve Koçoğlu, E. (2020). *Eğitim tarihi*. Pegem Akademi.

Kozikoğlu, İ. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin tutum ve görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, *7*(4), 2698-2720.

Küçükahmet, L. (2003). Bir meslek olarak öğretmenlik. *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Nobel Yayıncılık.

Maden, S. (2010). Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlikleri/Self-Efficacy Of Turkısh Teachers Related To Usıng Of Drama Method. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7*(14), 259-274.

Maden, S. (2011). Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanılmasıyla ilgili yaşanan sorunlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (6), 107-122.

Meraklıları, Ö. (OCAK 2021). *Meraklısına Drama Atölyeleri.* İstanbul: Altın Kitaplar Akademi

McCaslin, M. (2006). Student motivational dynamics in the era of school reform. *The Elementary School Journal, 106*(5), 479-490

Muedini, F. (2015). The Importance of Education: What Are the Benefits of Providing Free Child Primary Schooling?. In *Human Rights and Universal Child Primary Education* (pp. 7-21). New York: Palgrave Macmillan US.

Namdar, A. O., & Kaya, Ö. S. (2018). Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algıları ve tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34*(4), 901-914.

Oktay, A. (1988). Çocuğun yaşamında ilkokulun yeri ve önemi. *YED.JEL Yaşadıkça Eğitim* Dergisi. 4, 6-8.

Okvuran, A. (2000). *Yaratıcı dramaya yönelik tutumlar.* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi.

Ömeroğlu, E. (1990) *Ana okuluna giden beş altı yaşındaki çocukların sözel yaratıcılıklarının gelişmesine dramanın etkisi,* Hacettepe Üniversitesi.

Ömeroğlu, E. (1992). Okul öncesi işitme engelli çocukların kaynaştırılmasında yaratıcı drama eğitimin kullanılması. *Özel Eğitim Dergisi, 1*(2), 31-33.

Özen, Z. veAdıgüzel,Ö. (2017). Dorothy Heathcote'un yaratıcı drama yaklaşımları. *Yaratıcı Drama Dergisi, 12*(1),1-28.

Özkan, B., & Tuğluk, M. N. (2018). The effect of drama based mathematic activities on scientific process skills of 5 year old children. *Electronic Turkish Studies Journal, 13*(11), 1083-1091.

Öztürk, A. (2001). *Yaratıcı drama yöntemiyle işlenen tiyatro dersinin öğretmen adaylarındaki sözel iletişim becerilerine etkileri*. Anadolu Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.

Özyürek, A., & Çavuş, Z. S. (2016). İlkokul öğretmenlerinin oyunu öğretim yöntemi olarak kullanma durumlarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, *24*(5), 2157- 2166.

Roorda, D. L., Koomen, H. M., Spilt, J. L., & Oort, F. J. (2011). The influence of affective teacher–student relationships on students' school engagement and achievement: A meta-analytic approach. *Review of educational research*, *81*(4), 493-529.

Sağlam, T. (1997). *Eğitimde drama ve Türk çocuklarının ritüel nitelikli oyunlarının eğitimde dramada kullanım.* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi.

Sakallı, F. G. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri.* Yüksek Lisans Tezi*,* Aksaray Üniversitesi.

San, İ. (1991). Eğitim–öğretimde yaşayarak-öğrenme yöntemi ve estetik süreç olarak yaratıcı drama. *Eğitimde Nitelik Geliştirme,* Kültür Koleji Yayınları , 261-265.

San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştiren bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren bir disiplin: Eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türkiye Dergisi*, *2*(7), 148-160.

San, İ. (1999). Türkiye'de yaratıcı drama çalışmalarının dünü ve bugünü. *Cumhuriyet* ve çocuk, 2, 267-273.

San, İ. (2019). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 23*(2), 573-582.

San, İ. (2021). *Yaratıcı drama ve müze*. Yeni İnsan Yayınevi.

Schunk, D. H. (1985). Self-efficacy and classroom learning. *Psychology in the Schools*, *22*(2), 208-223.

Seferoğlu, S. S. (2001). Sınıf öğretmenlerinin kendi mesleki gelişimleriyle ilgili görüşleri, beklentileri ve önerileri. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), *Milli Eğitim Dergisi,* 149, 12-18.

Sönmez, V. (2009). *Öğretim İlke ve Yöntemleri (3. Baskı).* Ankara: Anı Yayıncılık.

Sun, Ö. G. (2020).*Üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarının yaratıcı drama düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.

Sünbül, A. G. . A. M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi, 8*(8), 597-608.

Şahin, F., Karadağ, H., & Tuncer, B. (2019). Big five personality traits, entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention: A configurational approach. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, 25*(6), 1188-1211.

Şentürk, N. (1996). "Eğitimde Yaratıcı Drama" *Çağdaş Eğitim Dergisi* Sayı: 223

Tschannen-Moran, M., Hoy, A. W., & Hoy, W. K. (1998). Teacher efficacy: Its meaning and measure. *Review of educational research*, *68*(2), 202-248.

Tschannen-Moran, M., ve Hoy, A. W. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Educatio*n, 17(7), 783-805. DOI: https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00036-1

Taçman, M. (2009). *Sınıf öğretmenliği lisans programlarının öğretim becerilerini kazandırma yönünden değerlendirilmesi: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti örneği.* Doktora tezi. Ankara Üniversitesi.

Tezbaşaran, A. (1997). Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu, *Türk Psikologlar Derneği* Yayınları 2. Basım, Ankara.

Tok, H., & Bozkurt, A. (2010). Sınıf öğretmenlerinin 1. 2. 3. sınıflar için ayrı ve 4. 5. sınıflar için ayrı yetiştirilmeleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences, 9*(2), 759-778.

Tuluk, N. (2004). Yaratıcı drama. *Pivolka*, *3*(15), 10-12.

Tutuman, O. Y. (2011). *Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi.

Ulubey, N. A. (2008). Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırmacılık ilişkisinin 2005 meb ilköğretim programlarında değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi,: 3(6), 25*-44.

URL-1 Eğitim Kütüphanesi (2022). https://www.egitimkutuphanesi.com/yaratici-drama-yontemi-nedir-tarihcesi-nedir-

URL-2 Çağdaş Drama Derneği. http://yaraticidrama.org. Adresinden,7 Kasım 2023 tarihinde edinilmiştir.

URL-3 Yaratıcı Drama Akademisi. https://www.yaraticidramaakademisi.com/yaratici-drama/drama-cesitleri yaratici-dramanin-bir-yontem-olarak-ilkogretimde-kullanilmasi/ adresinden, 10 Ekim 2022 tarihinde edinilmiştir.

Uzun, A. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutum ve özyeterlikleri ile hayat bilgisi dersinde kullanımına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi.

Ünal, E. (2004). Celal Bayar Üniversitesi eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin ilköğretimde drama dersine ilişkin tutumları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6*(2), 1-15.

Üstündağ, T. (1994). Günümüz eğitiminde dramanın yeri. *Yaşadıkça Eğitim Sayı:37* ,7-14.

Üstündağ, T. (1996). Yaratıcı dramanın üç boyutu. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi.* Sayı:49, 19-23.

Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim*, *22*(107), 1-8.

Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının ögeleri. *Eğitim ve Bilim/Education* and Science, 22(107), 28-35.

Üstündağ, T. (2006). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü,* Pegem A Yayıncılık.

Üstündağ, T. (2014). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü*, Pegem Akademi

Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları [Secondary school teachers' self-efficacy beliefs]. *Mehmet Akif Ersoy* Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(17), 1-16.

Ward, W. (1930). *Creative dramatics*. D. Appleton.

Yaya, A. (2000). İlköğretim öğrencilerinin sosyal becerilerini geliştirmede yaratıcı dramanın *etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.

Yıldırım, İ. N. (2008). *İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerinin belirlenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi.

Yıldırım, Y. (2011). *Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*.Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.

Zimmerman, B. J. (2000). Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. In *Handbook of self-regulation* (13-39). Academic press.

EKLER

Ek-1: Tez Çalışması İzni Olur Yazısı

T.C.
ARTVİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-79143383-605.01-74187050 11.04.2023
Konu : Araştırma Uygulama İzni
(Selvin GÜL KARA)

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE
(Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : a) Recep Tayip Erdoğan Üniversitesinin 17.03.2023 tarih ve E-19527874-302.08-9155 sayılı yazısı.
b) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 nolu genelgesi.
c) Valilik Makamından alınan 10.04.2023 tarih ve E-79143383-605.01-74124951 sayılı olur.

Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi **Selvin GÜL KARA**'nın Yüksek Lisans Tezi kapsamında **"Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Drama İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi"** başlıklı araştırmanın İl Geneli Müdürlüğümüze bağlı İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulama isteği ile ilgili Valilik Makamından alınan 10.04.2023 tarih ve E-79143383-605.01-74124951 sayılı olur, yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Kenan GÜRAY
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdür V.

Ek : Valilik Oluru (1 Sayfa)

Güvenli Elektronik İmzalı
Aslı İle Aynıdır
12/04/2023
Nurtekin AVCI
VHKİ

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Millî Eğitim Müdürlüğü/ ARTVİN
Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: M.YILDIRIM
Telefon No : 0 (466) 280 98 00
Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
E-Posta: artvinmem@meb.gov.tr
İnternet Adresi: Url:http//Artvin.meb.gov.tr Faks:4662809859
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evrakorgu.meb.gov.tr adresinden bec5-4d62-332d-9b5f-f33b kodu ile teyit edilebilir.

Ek -1 (Devam). Tez Çalışması İzni Olur Yazısı

T.C.
ARTVİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-79143383-605.01-74124951 10.04.2023
Konu : Araştırma Uygulama İzni
(Selvin GÜL KARA)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Recep Tayip Erdoğan Üniversitesinin 17.03.2023 tarih ve E-19527874-302.08-9155 sayılı yazısı.
b) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 nolu genelgesi.

Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi **Selvin GÜL KARA**'nın Yüksek Lisans Tezi kapsamında **"Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Drama İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi"** başlıklı araştırmanın İl Geneli Müdürlüğümüze bağlı İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulama isteği İlgi (a) dilekçe ile Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Söz konusu anketi, ilgi (b) genelge doğrultusunda incelenmiş olup İl Geneli Müdürlüğümüze bağlı İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

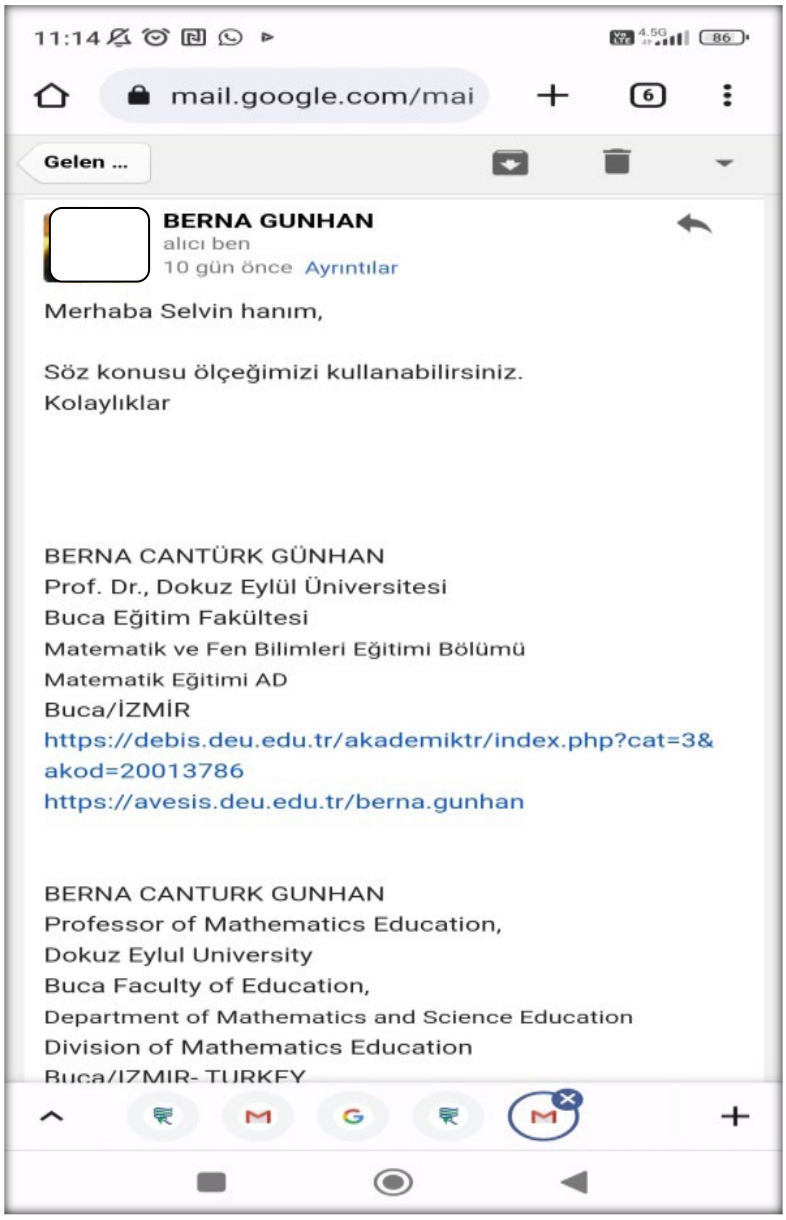
Zeliha GÜNEY
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR

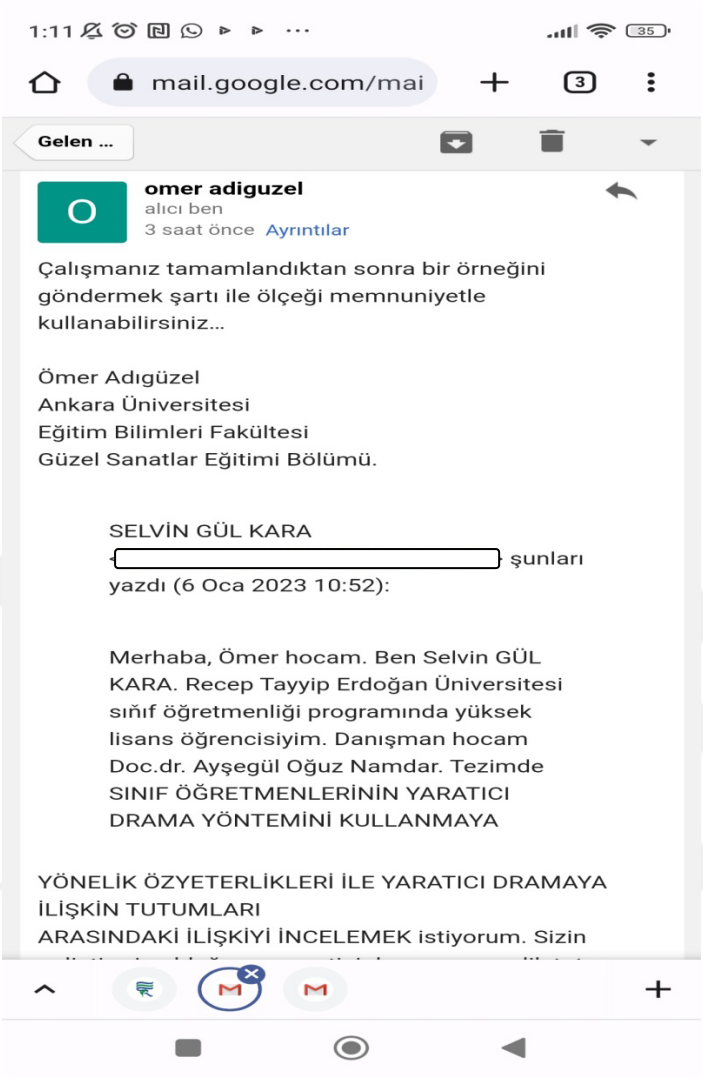
Fahri ACAR
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Millî Eğitim Müdürlüğü/ ARTVİN
Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: M.YILDIRIM
Telefon No : 0 (466) 280 98 00
Ünvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
E-Posta: artvinmem@meb.gov.tr
İnternet Adresi: Url:http\\Artvin.meb.gov.tr Faks:4662809859
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden cd8b-259e-3a0c-aaaa-de20 kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2: Öz yeterlik Ölçeği Kullanım İzni

Ek-3. Tutum Ölçeği Kullanım İzni

1:11 ··· 35

mail.google.com/mai 3

Gelen ...

omer adiguzel
alıcı ben
3 saat önce Ayrıntılar

Çalışmanız tamamlandıktan sonra bir örneğini göndermek şartı ile ölçeği memnuniyetle kullanabilirsiniz...

Ömer Adıgüzel
Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü.

SELVİN GÜL KARA
[redacted] şunları yazdı (6 Oca 2023 10:52):

Merhaba, Ömer hocam. Ben Selvin GÜL KARA. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi sıñıf öğretmenliği programında yüksek lisans öğrencisiyim. Danışman hocam Doc.dr. Ayşegül Oğuz Namdar. Tezimde SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA

YÖNELİK ÖZYETERLİKLERİ İLE YARATICI DRAMAYA İLİŞKİN TUTUMLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİYİ İNCELEMEK istiyorum. Sizin

Ek-4. Kişisel Bilgiler Formu ve Araştırmada Kullanılan Ölçekler

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi " adıyla, Selvin GÜL KARA tarafından Mart 2023-Haziran2023 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: "Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin bazı değişkenler açısından incelenmesidir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığının ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleşmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımla,

Selvin GÜL KARA

Ek-4 (Devam). Kişisel Bilgiler Formu ve Araştırmada Kullanılan Ölçekler

Kişisel Bilgiler Formu

Yaşınız:

Cinsiyetiniz: Kadın ☐ Erkek ☐

Çalıştığınız Kurum:

Meslek yılı:

Mezun Olduğunuz Okul:

Önlisans ☐

Lisans ☐

Yüksek lisans/doktora ☐

Üniversite öğretim sürecinizde yaratıcı drama dersi aldınız mı?

Evet ☐ Hayır ☐

Üniversiteden sonra herhangi bir drama eğitimi aldınız mı? Aldıysanız nereden aldınız?

Ek-4 (Devam). Yaratıcı drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği

YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYAYÖNELİK ÖZ YETERLİK ALGISI ÖLÇEĞİ	1. Hiç katılmam	2. Az Katılırım	3. Orta Derecede	4. Çok katılırım	5. Tam Katılırım
1. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi eğlenceli halegetirebilirim.	1	2	3	4	5
2. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayabilirim.	1	2	3	4	5
3. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin problemlerini kolayca çözebilirim.	1	2	3	4	5
4. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirebilirim.	1	2	3	4	5
5. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirebilirim.	1	2	3	4	5
6. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin başarılarını arttırabilirim.	1	2	3	4	5
7. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin ezber yapmalarını önleyemem.	1	2	3	4	5
8. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin empati becerilerini geliştirebilirim.	1	2	3	4	5
9. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi günlük yaşamla ilişkilendirebilirim.	1	2	3	4	5
10. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerimi yaratıcı düşünmeye sevk edebilirim.	1	2	3	4	5
11. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciyi kolay değerlendiremem.	1	2	3	4	5
12. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında ilişki kurmalarını sağlayabilirim.	1	2	3	4	5
13. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin kendilerini tanımalarını sağlarım.	1	2	3	4	5
14. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin kendileri ile barışık olmalarını sağlayabilirim.	1	2	3	4	5
15. Yaratıcı drama yöntemi ile ders boyunca öğrencileri aktif hale getiremem.	1	2	3	4	5
16. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin cesur olmalarını sağlayabilirim.	1	2	3	4	5
17. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin mantıksalçıkarım yapmalarını sağlayabilirim.					
18. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi öğrencilere sevdirebilirim.					
19. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin motivasyonunu arttıramayabilirim					
20. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin özgüveniniarttırabilirim.					

21. Yaratıcı drama yöntemi ile dersi diğer disiplinlerleilişkilendirebilirim.					
22. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin geleceğeumutla bakmalarını sağlayabilirim.					
23. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencileri araştırmayasevk edemem					
24. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilirim.					
25. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin hayal gücünügeliştirebilirim.					
26. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin girişkenolmalarını sağlayabilirim.					
27. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgiyekendilerinin ulaşmalarını sağlayabilirim.					
28. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin eleştireldüşünmelerini sağlayabilirim.					
29. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerde merak duygusunu uyandıramam.					
30. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgilerininkalıcı olmasını sağlayamam					
31. Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilere farklı bakışaçılarını gösterebilirim					
32. Yaratıcı drama yöntemini öğretimde bir araç olarakkullanabilirim.					
33. Yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanabilirim.					
34. Yaratıcı drama ile değerlendirme becerilerimi geliştiremem					
35. Yaratıcı drama öğrencilerle iletişime geçebilmemisağlar.					
36. Yaratıcı drama yöntemi ile problemlerimi kolaycaçözebilirim					
37. Yaratıcı drama ile empati becerilerimi geliştirebilirim.					
38. Yaratıcı drama yönteminin uygulanması sırasındazorluk çekeceğimi düşünüyorum.					
39. Yaratıcı drama ile diğer alanlardaki arkadaşlarımlailişkilerimi artırabilirim					
40. Yaratıcı drama ile hayalgücümü geliştirebilirim.					
41. Yaratıcı drama ile sorgulama yeteneğimi artırabilirim					
42. Yaratıcı drama ile kendimi daha iyi tanıyabilirim					
43. Yaratıcı drama ile farklı bakış açıları kazanabilirim.					
44. Yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanamam.					
45. Yaratıcı drama yöntemini kullanırken bir problemlekarşılaşınca ne yapacağımı bilmiyorum					
46. Yaratıcı drama yöntemi ile öz güvenimi artırabilirim					
47. Yaratıcı drama ile eleştirel düşünme becerilerimigeliştirebilirim.					

Ek-4 (Devam). Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

	Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1	Yaratıcı drama dersinden hoşlanmam.					
2	Yaratıcı drama dersinin, katılımcıların davranışlarında olumlu değişikliklere neden olduğunu sanıyorum.					
3	Yaratıcı drama dersinin bende herhangi bir değişiklik oluşturduğunu sanmıyorum.					
4	Yaratıcı drama dersinde duyguların ifade edilmesi rahatsız edicidir.					
5	Yaratıcı drama dersi katılımcıların hayal gücünü geliştirir.					
6	Yaratıcı drama dersi, katılımcıların sözlü iletişim becerilerini geliştirir.					
7	Yaratıcı drama dersi, katılımcıların kendini ifade etme becerilerini geliştirir.					
8	Katılımcılar yaratıcı drama derslerindeki uygulamaların sonunda neler hissettiklerinin sorulmasından hoşlanmazlar.					
9	Yaratıcı drama dersi beden dilini etkin kullanma becerisini arttırmaz.					
10	Yaratıcı drama dersinden sonra insanlar daha demokratik davranırlar.					
11	Yaratıcı drama dersi kişinin kendine güven duygusunu geliştirir					
12	Yaratıcı drama dersi kişinin kendine olan saygısını artırır.					
13	Yaratıcı drama dersi bireyin empatik becerilerini geliştirir.					
14	Yaratıcı drama dersi bireyin olaylara çok yönlü bakmasını sağlar					
15	Yaratıcı drama dersinde insanlar doğaçlama/ canlandırma yapmaktan çekinirler.					
16	Yaratıcı drama karşı cinsi daha iyi tanımayı sağlar.					
17	Yaratıcı drama dersi, bireyin başkalarının varlığını kabul etmesini sağlar.					

18	İnsanlar yaratıcı drama dersine çok istekli bir şekilde girerler.					
19	Yaratıcı drama dersinin insanlara toplumsal duyarlılık kazandırdığını düşünüyorum.					
20	Yaratıcı drama dersi bireyin hoşgörülü olmasını sağlar.					
21	Yaratıcı drama dersinde katılımcılar dikkatlerini yoğunlaştırmakta zorlanırlar.					
22	Yaratıcı drama dersi, kişinin sosyalleşmesine katkıda bulunmaz.					
23	Yaratıcı drama dersi bireyin kendini tanımasına katkıda bulunur.					
24	Yaratıcı drama dersi, katılımcıların, bireysel farklılıkların önemini anlamalarını sağlar.					
25	Yaratıcı dramanın diğer derslerde bir öğretim yöntemi olarak kullanılabileceğine inanmıyorum.					
26	Yaratıcı drama dersinde yapılan dokunma duyusuyla ilgili çalışmaların katılımcıları rahatsız ettiğini düşünüyorum.					
27	Yaratıcı drama, eğlenceli bir derstir.					
28	Öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersi almaları gereklidir.					
29	Programlarda, yaratıcı drama dersine bir yarıyıl değil, birkaç yarıyıl verilmelidir.					
30	Katılımcıların, yaratıcı drama dersinden hemen sonra özgün drama oturumları tasarladıklarını sanıyorum.					
31	Yaratıcı dramaya ayrılan sürenin zaman kaybı olduğunu sanıyorum.					
32	Yaratıcı dramaya eğitimin her kademesinde (okul öncesinden yüksek öğrenime kadar) yer verilmelidir.					
33	Yaratıcı drama dersi yaşamla doğrudan ilişkilidir.					
34	Yaratıcı drama dersinin insan ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum.					
35	Yaratıcı drama dersinde yapılan ısınma çalışmaları çok da önemli değil.					
36	Yaratıcı drama dersinde yapılan canlandırmaların gerekliliğine inanıyorum.					
37	Yaratıcı drama dersinde yapılan değerlendirme amaçlı paylaşımlar sıkıcıdır.					
38	Yaratıcı drama dersindeki rahatlama çalışmalarının etkili olmadığını düşünüyorum.					

39	Yaratıcı drama dersinde işbirliği yaparak çalışmak katılımcıları huzursuz etmektedir.					
40	Yaratıcı drama sürecinin katılımcıların günlük yaşamınıetkilemediğini düşünüyorum.					
41	Yaratıcı drama dersi "biz bilinci" oluşmasını sağlar.					
42	Yaratıcı drama dersinde verilen ödevler sıkıcıdır.					
43	Yaşamda karşılaşılan her durum, yaratıcı drama sürecinde ele alınabilir.					
44	Yaratıcı drama, ders dışı bir etkinlik olarak öğretilebilir, programda ayrı bir ders olarak yer almasına gerek yoktur.					
45	Yaratıcı drama dersinde aktif katılım önemli değildir.					
46	Gelecekte, yaratıcı drama alanında akademik çalışmalar yapmak isterim.					
47	Yaratıcı drama ile ilgili yayınları izlerim/okurum.					
48	Değişik meslek gruplarındaki yaratıcı drama uygulamaları ilgimi çekmiyor.					
49	Yaratıcı drama başlı başına bir disiplindir.					
50	Yaratıcı dramanın farklı disiplinlerle ilişkisini önemli bulurum.					

ETİK KURUL KARARI

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU

DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi : 25/01/2023
Toplantı K. Sayısı : 2023/028

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü Öğrencisi Selvin GÜL KARA'nın "Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yönetimini Kullanmaya Yönelik Özyeterlikleri ile Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli projesi kapsamında yürütülecek çalışmalar için izin talebi kurulumuzca değerlendirilmiş olup;

☑ Etik açıdan uygun bulunmuştur.

☐ Etik açıdan uygun bulunmamıştır.

☐ Etik açıdan önerilen değişikliklerin yapılmasıyla uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Nebi GÜMÜŞ
Başkan

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fener Mah. Zihni Derin Yerleşkesi 53100 RİZE
Tel: 0464 223 81 00 Faks: 0464 223 63 28
www.erdogan.edu.tr